

Ikt. sz.: MB/8-2/2014/EL

EL-1/2014. sz. ülés
(EL-1/2014-2018. sz. ülés)

J e g y z ő k ö n y v

az Országgyűlés **Mezőgazdasági bizottsága**
Ellenőrző albizottságának
2014. július 30-án, szerdán, 10 óra 8 perckor
a Képviselői Irodaház V. emelet 528. számú tanácstermében megtartott
rendkívüli üléséről

Tartalomjegyzék

Napirendi javaslat	3
Az ülés résztvevői.....	4
Elnöki bevezető, határozatképeség megállapítása	5
<i>Dr. Font Sándor napirend előtti felszólalása.....</i>	<i>5</i>
A napirend elfogadása	6
<i>A kormány területalapú támogatásokra vonatkozó degressziós intézkedéseinek hatása a mezőgazdasági és vidéki munkahelyekre, valamint a magyar mezőgazdaságra és élelmiszeriparra</i>	6
<i>Nagy István tájékoztatója.....</i>	<i>6</i>
<i>Kis Miklós Zsolt tájékoztatója.....</i>	<i>7</i>
<i>Nagy Tamás hozzászólása.....</i>	<i>9</i>
<i>Asztalos Sándor hozzászólása</i>	<i>11</i>
<i>Jakab István hozzászólása.....</i>	<i>13</i>
<i>Képviselői hozzászólások, vélemények.....</i>	<i>15</i>
<i>Dr. Feldman Zsolt válaszadása, reagálása</i>	<i>33</i>
<i>Kis Miklós Zsolt válaszadása, reagálása.....</i>	<i>35</i>
<i>Nagy Tamás válaszadása, reagálása.....</i>	<i>37</i>
<i>Asztalos Sándor válaszadása, reagálása</i>	<i>39</i>
<i>Jakab István reagálása.....</i>	<i>40</i>
Az ülés bezárása.....	41

Napirendi javaslat

1. A kormány területalapú támogatásokra vonatkozó degressziós intézkedéseinek hatása a mezőgazdasági és vidéki munkahelyekre, valamint a magyar mezőgazdaságra és élelmiszeriparra

Meghívott előadók:

Lázár János Miniszterelnökséget vezető miniszter

Dr. Fazekas Sándor földművelésügyi miniszter

Nagy Tamás elnök, Mezőgazdasági Szövetkezők és Termelők Országos Szövetsége

Asztalos Sándor elnök, Mezőgazdasági, Erdészeti, Élelmiszeripari és Vízügyi Dolgozók Szakszervezete

2. Egyebek

Az ülés résztvevői

Az albizottság részéről

Megjelent

Elnököl: **Dr. Legény Zsolt** (MSZP), az albizottság elnöke

Győrffy Balázs (Fidesz)
Pócs János (Fidesz)
Vantara Gyula (Fidesz)
Harangozó Gábor István (MSZP)
Magyar Zoltán (Jobbik)

A Mezőgazdasági bizottság részéről

Font Sándor (Fidesz)

Meghívottak részéről

Hozzászólók

Dr. Nagy István államtitkár (Földművelésügyi Minisztérium)
Dr. Feldman Zsolt helyettes államtitkár (Földművelésügyi Minisztérium)
Kis Miklós Zsolt államtitkár (Miniszterelnökség)
Nagy Tamás elnök (Mezőgazdasági Szövetkezők és Termelők Országos Szövetsége)
Asztalos Sándor elnök (Mezőgazdasági, Erdészeti, Élelmiszeripari és Vízügyi Dolgozók Szakszervezete)
Jakab István (Fidesz), az Országgyűlés alelnöke, a Magosz elnöke
Sallai R. Benedek (LMP)

(Az ülés kezdetének időpontja: 10 óra 8 perc)

Elnöki bevezető, határozatképesség megállapítása

DR. LEGÉNY ZSOLT (MSZP), az albizottság elnöke, a továbbiakban ELNÖK: Jó reggelt kívánok! Tisztelettel köszöntöm megjelent képviselőtársaimat és megjelent vendégeinket! A Mezőgazdasági bizottság kormányzati intézkedéseket ellenőrző albizottságának ülését ezennel megnyitom. Megállapítom, hogy határozatképes az ülésünk. Köszöntöm természetesen megjelent képviselőtársaimat. Annyit szeretnék bejelenteni, hogy Magyar Zoltán képviselőtársunk a Jobbik színeiből jelezte, hogy pár perc késéssel érkezik. Természetesen köszöntöm Sallai Róbert Benedeket, aki nem tagja a bizottságnak, de köszönjük, hogy elfáradt ide, és elfogadta meghívásunkat, és természetesen Jakab Istvánt, a Magyar Országgyűlés alelnökét kiemelt tisztelettel köszöntjük.

Ellenzéki képviselőtársaimmal, Harangozó Gáborral és Magyar Zoltánnal azért kezdeményeztük az Ellenőrző albizottság ülésének összehívását, mert a kormány július 18-án döntést hozott a területalapú támogatásokat illető degressziós intézkedésekkel kapcsolatosan, és ez számunkra meglepetésként jelent meg, hiszen Lázár János úr miniszterjelölti meghallgatásán más tartalmú döntések kerültek szóba, hogy esetlegesen a kormány más irányban gondolkodik. Mi úgy éreztük, hogy ez egy olyan horderejű döntés, amelyet mindenképpen meg kell, hogy beszéljünk, ki kell, hogy tárgyaljunk. Azt sajnáljuk, hogy nem a főbizottság, a Mezőgazdasági bizottság ülésén tettük ezt meg, ezért kezdeményeztük az Ellenőrző albizottság ülésének összehívását, és természetesen erre az ülésre meghívtuk az összes érintett kormányzati - mondjuk úgy - szakembert.

Meghívót küldtünk természetesen Lázár János miniszterelnökséget vezető miniszter úrnak, aki jelezte, hogy kormányülés van ma, ezért nem tud megjelenni. De természetesen gondoskodott a helyettesítéséről, ezért köszöntöm Kis Miklós Zsolt államtitkár urat. Meghívtuk Fazekas Sándor földművelésügyi miniszter urat, aki szintén a helyettesítéséről gondoskodott és köszöntöm nagy tisztelettel Nagy István államtitkár urat, illetve Feldman Zsolt agrárgazdaságért felelős államtitkár urat és Szentirmay Zoltán főosztályvezető urat. Meghívót küldtünk Nagy Tamás elnök úrnak, a Mezőgazdasági Szövetkezők és Termelők Országos Szövetsége elnökének, őt is illő tisztelettel köszöntjük, valamint az érintett érdekképviselői szervezetnek, a Mezőgazdasági, Erdészeti, Élelmiszeripari és Vízügyi Dolgozók Szakszervezete elnökének, Asztalos Sándor elnök úrnak. Tehát nagy tisztelettel köszöntök mindenkit.

A mezőgazdasági bizottság ellenőrző albizottsága határozatképes. Szeretném az ülést megnyitni. Természetesen a napirendet szeretném szavaztatni. A kiküldött napirenddel kapcsolatban van-e valakinek más napirendi javaslata? *(Dr. Font Sándor: Nekem lenne megjegyzésem!)* Elnök úrnak megjegyzése van. Parancsoljon, elnök úr!

Dr. Font Sándor napirend előtti felszólalása

DR. FONT SÁNDOR (Fidesz): Köszönöm szépen. Nem befolyásolja az ülés menetét, de miután meghívottként Nagy Tamás és Asztalos Sándor is meghívásra került, megilleti majd a hozzászólás joga őket, ezért azt kifogásolom, hogy kizárólag a Mezőgazdasági Szövetkezők és Termelők Országos Szövetsége mint érdekképviselői szervezet került meghívásra és így a szólás jogával élhet. Azonban egy másik, szerintem jelentős, nagyobb létszámot és területet is lefedő érdekképviselői szervezet, a MAGOSZ ez esetben nem kapott meghívást. Kérem az elnök urat, hogy a későbbiekben a kiegyensúlyozottságra legyen szíves figyelemmel lenni. Az más

kérdés, hogy Jakab István, mint országgyűlési képviselő, mint több ciklusú mezőgazdasági bizottsági tagunk jelen van és egyben a MAGOSZ-nak egy olyan prominens személye, aki természetesen most alanyi jogon, mint képviselő vesz részt, de nem úgy, mint egy országos érdekképviselői szervezet vezetője. Kérem szépen a későbbiekben a kiegyensúlyozottságot megtartani.

ELNÖK: Elnök úr, a kritikát értettük, vettük, természetesen a jövőben ezt önnel egyeztetve fogjuk megtenni, ezt bizton ígérhetem önöknek.

A napirend elfogadása

Tehát ha a napirenddel kapcsolatosan nincs senkinek észrevétele, akkor szavaztatnám a napirendet. Aki az írásban kiküldött napirenddel egyetért, az, kérem, kézfelemeléssel jelezze! *(Szavazás.)* Ellene valaki? *(Senki sem jelentkezik.)* Tartózkodott? *(Senki sem jelentkezik.)* Megállapítom, hogy egyhangúlag elfogadtuk a napirendet. Tehát az ülést megnyitom.

A kormány területalapú támogatásokra vonatkozó degressziós intézkedéseinek hatása a mezőgazdasági és vidéki munkahelyekre, valamint a magyar mezőgazdaságra és élelmiszeriparra

Első napirendi pontunk a kormánynak a terület alapú támogatásokra vonatkozó degressziós intézkedéseinek hatása a mezőgazdasági és vidéki munkahelyekre, valamint a magyar mezőgazdaságra és élelmiszeriparra. Elsőként szeretném megadni a szót Nagy István államtitkár úrnak a Földművelésügyi Minisztérium képviselőjeként. Parancsoljon, államtitkár úr!

Nagy István tájékoztatója

NAGY ISTVÁN államtitkár (Földművelésügyi Minisztérium): Köszönöm a szót, elnök úr. Nagy tisztelettel köszöntök minden kedves megjelentet. Köszönöm azt a lehetőséget, hogy ismertethetjük az álláspontunkat, amely alapján a magyar kormány átalakítani kívánja a magyar mezőgazdaságot. Született döntés arról, hogy a magyar mezőgazdaság birtokpolitikai összetétele 80 százalékban kisüzemi, családi vállalkozások, 20 százalékban pedig a nagyüzemi mezőgazdasági vállalkozások felé irányuljon. E döntés megvalósulásakor, amikor ezt nyomon követtük, azt vettük észre, hogy a támogatások ezzel pontosan ellentétes százalékban valósulnak meg. Jóval nagyobb százalékban kapják meg a 20 százaléknál nagyobb nagyüzemi vállalkozások és jóval kisebb mértékben a 80 százaléknál kisebb kisüzemi vállalkozások. Ez ügyben természetesen változtatni kellett.

Mindaz a szándék, amit a kormány bevezetni kíván, nem egyedülálló, Európában bevett szokás. Hogyan is néz ki a kormány szándéka? 1037 hektárig száz százalékban megkapják az alaptámogatást. 1037 és 1200 hektár között mínusz 5 százalék degresszió várható és 1200 hektár fölött az alaptámogatások szűnnek meg. Ismétlem: csak az alaptámogatások, a többi támogatás az 1200 hektár fölötti hektárral rendelkező mezőgazdasági vállalkozások számára is jár és járni is fog ez után is. A kormánynak kifejezett szándéka az, hogy igazságot tegyen a vállalkozások között. Mindnyájan tudjuk, hiszen a mezőgazdaságból jövünk, hogy a növénytermesztő nagyüzemek nyereségessége, gazdálkodása versenyelőnyt élvez az összes többivel szemben. Joggal merül fel a kérdés, hogy miért kellene ezeket ugyanúgy támogatni, mint a versenyhátrányban lévő, nehézségekkel küzdő többi nagyüzemet. Ráadásul Magyarország számára nemzetgazdasági érdek az állattenyésztés fejlődése, nemzetgazdasági érdek a vidéken élők foglalkoztatásának elősegítése, nemzeti érdek az, hogy a vidéki megmaradás, a falu fejlesztése, a falu

élettel való megtöltése megvalósulhasson. Ezen szándékokból kiindulva tudjuk azt mondani, hogy a kormány szem előtt tartja a degresszió bevezetésével is azokat a szándékokat, hogy az állattenyésztésben, a kertészeti, gyümölcskultúrákban, vetőmagtermesztésben foglalkoztatottak számát, az ebben dolgozó embereket, munkásokat megőrzi és olyan plusztámogatásokat nyújt számukra, amely elősegíti a foglalkoztatásukat.

Hölgyeim és Uraim! Meg kell mondani, hogy soha nem látott mértékű állami pénz érkezik a mezőgazdaságba. 212 milliárddal több pénz kerül a magyar állattenyésztésbe, mint ami korábban volt. Nincs erre példa korábbról Magyarországon. Azt gondolom, hogy ezekkel a támogatásokkal előnyt tudunk biztosítani az állattenyésztésben dolgozók számára, azon szektorok számára, amelyek foglalkoztatnak, a kormány kifejezett célja az, hogy a vidéki foglalkoztatást megőrizze. Nem értjük azokat a hangokat, amelyek hisztériakeltéssel fújják azokat az érveket, hogy nemzethalál víziója következik az átalakulással azért, mert néhány nagyüzem extra bevételeit csökkenti a kormányzat. Ez helyes. Helyes az, hogy elősegíti, versenyelőnybe kívánja hozni a kisvállalkozásokat, a családi gazdaságokat, ez kifejezetten cél, hiszen az önfoglalkoztatás, a falusi élet megmaradásának megteremtése kifejezetten cél az elkövetkező időszakban.

Azt gondolom, ha kifejezetten a munkahelymegtartás szempontjából vizsgáljuk az eseményeket, különböző szabályok szerint nem lehet megtenni azt, viszont ha az állattenyésztés fejlesztése, az állatjóléti támogatások oldaláról nézzük, akkor nagyon sok és jó esélyünk van arra, hogy a munkahelyek nemhogy csökkennének, hanem fejlődni fognak a magyar mezőgazdaságban, fejlődni fognak a magyar állattenyésztésben. Mindannyiunk számára ismert és fontos tény kell legyen az, hogy ezen ágazatokat a kormányzatnak támogatni és fejleszteni kell. Az az igazság, akkor lennének egyenlő feltételek és akkor lenne igazságos mindazon médiaküzdelem, ami jelen pillanatban kibontakozott, ha megkérdeznénk azokat a vállalkozásokat is, amelyek ennek nyertesei. Hiszen jóval több nyertese van ennek az intézkedésnek, mint ahány néhány privilegizált nagyüzemnek a kérdése. Igen, azt pedig nyíltan fel meri vállalni a magyar kormányzat, hogy a csak tisztán növénytermesztéssel foglalkozó mezőgazdasági nagyüzemek ne kapjanak plusz extra támogatást, hiszen így is nagy nyereséggel tudják a tevékenységüket folytatni. Az pedig kifejezetten cél, hogy a magyar állattenyésztés, kertészet, gyümölcskultúra, vetőmagtermesztés segítségével, állami támogatásban részesülhessen a továbbiakban is pontosan a foglalkoztatás, az emberi munkaigény megnövelése érdekében. Köszönöm szépen, előzetesen ennyit szerettem volna mondani.

ELNÖK: Köszönjük államtitkár úr tájékoztatóját, most pedig megadnám a szót Kis Miklós Zsolt államtitkár úrnak.

Kis Miklós Zsolt tájékoztatója

KIS MIKLÓS ZSOLT államtitkár (Miniszterelnökség): Elnök úr, köszönöm szépen a szót.

Államtitkár úr röviden összefoglalta azokat a kormányzati célkitűzéseket és intézkedéseket, amelyeket hallhattunk, és amelyek az irányba hatnak, hogy a magyar mezőgazdaság egy új támogatáspolitikával szembesüljön. A korábbi kormányzati intézkedések, amelyeket az elmúlt években megfigyelhattunk, egyértelműsítették azt a szándékot, hogy egy új birtokpolitika jelenjen meg Magyarországon, és a kis- és közepes gazdaságok tovább erősödhessenek, és cél az, hogy a már említett birtokpolitikai struktúra egy egészségesebb helyzetet teremthessen. Ehhez, természetesen úgy gondoljuk, hogy a támogatáspolitikát is igazítani szükségeltetik,

éppen ezért születtek meg azok a döntések, amelyekkel úgy tudjuk megtenni ezeket az intézkedéseket, úgy tudjuk a támogatáspolitikát befolyásolni, hogy viszonylag szűk kör az, akit ez valamilyen szinten negatívan érinthet, és ráadásul úgy, hogy a foglalkoztatáspolitikában, a vidéki munkahelyek megőrzésében pedig elérjük azokat a célokat, amelyeket kitűztünk magunk elé, és nem lesz olyan munkahelycsökkentés, mint amiket egyesek most itt a választási kampány hevében vizionálnak.

Éppen ezért hozta meg a kormány azt a döntését, hogy a kis- és közepes gazdaságok, legyenek azok családi gazdaságok vagy akár társas vállalkozások, egy magasabb összegű területalapú támogatást kapnak, és nemcsak közvetlen támogatást, hanem a termeléshez kötött támogatásaik is megnövekednek, és ezt pedig úgy érte el, hogy a vidékfejlesztési forrásokból 15 százalékot átcsoportosított a közvetlen kifizetésekhez. Ezzel elértük azt, hogy akik eddig területalapú támogatásban részesültek, annak ellenére, hogy az Európai Unióban megváltozott a közös agrárpolitika. Mindannyian tudjuk, nagyon sokan jártak ki Brüsszelbe egyeztetni, hogy egyáltalán az is veszély volt, hogy lesz-e közös agrárpolitika, lesz-e még egyáltalán támogatásokról szó, tudunk-e még miről beszélni, pontosan tudják a résztvevők, hogy néhány tagállam erősen forszírozza azt, hogy egyáltalán nincs szükség a közös agrárpolitikára.

A magyar kormány a tárgyalások során olyan eredményt tudott elérni, amellyel, annak ellenére, hogy a közös agrárpolitika forrásai beszűkültek, a közvetlen kifizetései nemhogy csökkentek volna, hanem a rendelkezésre álló források növekedtek. Ezt megfejelve még, az átcsoportosításoknak köszönhetően, a tavalyi évhez hasonlóan tudják igénybe venni a gazdaságok a területalapú támogatásaikat. A degresszivitásban nem érintettekről beszélek, akik körülbelül a 180 ezer kérelmező közül, ha csak összegszerűen nézzük, a darabszámot nézzük vagy a pályázók számát nézzük, akkor összesen 525 érintett gazdaságról van szó.

A támogatás-elvonásról államtitkár úr már szólt, én amiről még szerettem volna szólni, ami, úgy gondolom, hogy páratlan intézkedés, ez az a fajta munkahelyteremtési program, amely pontosan azt ellensúlyozza, amiről itt az elmúlt hetekben nagyon komoly aggályok voltak. A következő hatéves időszakban 180 milliárd forint nemzeti forrást biztosít a kormány elsősorban az állattenyésztés ágazatok számára. Ilyen kormányzati forrás nem volt még sohasem Magyarországon, ezt nyugodt szívvel állíthatom. Ezt megfejelve még a kormány arról is döntött, hogy 32 milliárd forintot pedig – különösen megcímkezve az EMVA-forrásokból is – az állattenyésztési ágazatok számára külön forrásként biztosít; az EMVA keretein belül természetesen.

Tehát olyan állatjóléti támogatásokat kíván a kormányzat egyrészt megerősíteni és új jogcímekeket indítani, amelyek segítségével pontosan azok az ágazatok, amelyek érdekében történnek itt most a felszólalások, és vizionálják a munkahelyek megszüntetését. Úgy gondolom, hogy egy ilyen jellegű nemzeti forrásból biztosított munkahely-megőrzési és -teremtési program garantálni tudja azt, hogy nemhogy a munkahelyek csökkennének, hanem a munkahelyek száma is növekedni fog.

Azért van annak egy diszkrét bája, amikor arról beszélünk, hogy majd milyen munkahely-csökkenések fognak bekövetkezni. Szeretném a tisztelt albizottság figyelmét felhívni arra, hogy amikor a 2007-13-as időszaknak a vidékfejlesztési forrásait megvizsgáljuk – mindannyian tudjuk, hogy ezeknek a forrásoknak a kihelyezéséről, a programalkotásról még nem az Orbán-kormány döntött, hanem a Medgyessy- és a Bajnai-kormány –, és amikor a vidékfejlesztési forrásokat megvizsgáltuk, akkor azt tapasztaltuk, hogy például az elsőtengelyes kifizetések, amelyek a versenyképességre hatottak, azoknak 65 százalékát a nyertes pályázók mindössze 5 százaléka kapta meg. Ráadásul ezeknek a hatása pontosan az volt -

hiszen a programban nem írták elő számukra, hogy munkahelyeket növeljenek -, hogy a gépesítés hatására munkahelyek szűntek meg. Ezt azért szeretném tényként rögzíteni, még hogyha egyesek nem is értenek vele egyet, ezek tények.

Ami pedig a közvetlen kifizetéseket érinti, azok is száraz tényadatok, hogy az EMVA-források egy bizonyos részét sokkal koncentráltabban kapták meg ezek a nagygazdaságok. Azt hiszem, hogy senki nem arról vitatkozik, hogy a nagygazdaságokat teljes mértékben meg kell szüntetni, vagy gyengíteni kell, azonban az is tény, hogy akik csak és kizárólag szántóföldi növénytermesztéssel foglalkoznak, azok az elmúlt időszakban olyan támogatási forrásokban részesülhettek, ahol gyakorlatilag mondhatni, hogy sok esetben extraprofitra is szert tehetnek.

Hozzáteszem tehát, ezek a kormányzati intézkedések abba az irányba hatnak, hogy az érintett ágazatok - elsősorban az állattenyésztés -, és mindannyian pontosan tudjuk azokat a számokat, amelyeket itt a nagyüzemi állattartásban a kormány-előterjesztés is tartalmazott, pontosan annak érdekében, hogy azoknál a nagyüzemeknél, ahol jelentős az állattartás is, azok ne sérüljenek, és plusztámogatást tudjanak igénybe venni a munkahely-teremtési programon keresztül.

Röviden ennyit szerettem volna mondani. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönjük, államtitkár úr.

A két érintett minisztérium után szeretném megadni a szót meghívott vendégeinknek, elsőként Nagy Tamásnak, a MOSZ elnökének. Köszönöm.

Nagy Tamás hozzászólása

NAGY TAMÁS elnök (Mezőgazdasági Szövetkezők és Termelők Országos Szövetsége): Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Bizottság! Mindenekelőtt szeretnék megköszönni a meghívást. Az elmúlt jó néhány évben erre nem volt példa, hogy egy ilyen nagy horderejű kérdésben az érdekképviselet kifejtse álláspontját.

A bizottság előtt szeretném rögzíteni, hogy ezek az intézkedések, amelyekről most tárgyalunk, az érintettek körében semminemű egyeztetésre nem kerültek. Valóban voltak olyan szervezetek, amelyek ötletgazdaként jelen voltak, és sajnálattal, most nem kaptak meghívást, bár testileg és szellemileg jelen vannak, de azokkal, akiket ez valójában sújt, sem a kormányzat, sem a szakminisztérium, sem egyéb politikai szereplők egyeztetést nem folytattak.

Elég idős ember vagyok ahhoz, hogy tudjam, hogy körülbelül hol van a vitának az a határa, amit érdemes vagy nem érdemes lefolytatni. Én először is azt szeretném mondani, hogy létezik civilizált társadalmakban a politikai felelősség kategóriája, és én úgy gondolom, hogy ezt a döntést néhány év múlva egyeseknek meg kell magyarázni. Ahhoz, hogy mi ne kerüljünk nehéz helyzetbe, én azt az egyszerű megoldást választottam, hogy a tisztelt elnök úr részére írásban átadom mindazt a gondolati sort, amit mi ebben a kérdésben képviselünk, táblázatokkal és jövőképekkel, víziókkal alátámasztva, hogy mi is számon kérhetők legyünk, bár nem vagyunk politikai szereplők.

Szeretnék néhány kérdésre reagálni, amit, azt hiszem, hogy tényleg át kéne gondolnia a kormányzatnak. Először is, mindannyian tudjuk, hogy a világban egy hihetetlen erős verseny folyik, ez a támogatások és a hatékonyság versenye. A miniszterelnök úr Gödöllőn, a Magosz közgyűlésén, küldöttgyűlésén rámutatott arra - szemben Fazekas miniszter úrral -, hogy a magyar mezőgazdaság versenyképesség tekintetében drámaian lemaradt nem a nyugat-európai versenytársakhoz képest, hanem a kelet-európaiakhoz képest. Úgy gondolom, hogy abban az időszakban, 2014 és 2020 között, amikor lehet, hogy utoljára rendelkezünk ilyen forrásokkal, a magyar

mezőgazdaságot, ezen keresztül a magyar vidéket, a magyar falut erősíteni kell és nem gyengíteni.

Többen a felszólalásokban azt mondták, hogy tulajdonképpen nagymamutokról, oligarchákról, tejföl- és vámszedőkről beszél ez a javaslat. Kérem szépen, az 525 gazdaságnak a 80 százaléka vegyes gazdaság, növénytermesztéssel és állattenyésztéssel foglalkozik, 5-8 százaléka, amelyik úgymond nagygazdaság; gyengéden megjegyezném, ezek a privatizált állami gazdaságok 50 éves földbérlettel és a piaci árakhoz képest 30-40 százalékos bérleti díjjal, amit az államnak fizet, élik mindennapjaikat, bár jelentős foglalkoztatók, tehát nem nélkülözhetők.

Ennek az 525 gazdaságnak a 80 százaléka körülbelül 100-110 ezer ember tulajdonában van. Ezek az emberek a falun élnek, kisemberek, maguknak teremtettek egzisztenciát, amikor egy szövetkezetet, egy kft.-t, egy részvénytársaságot működtettek. Ezek az emberek adót fizetnek, a fehér gazdaság részesei és ez a kormányzati intézkedés döntően őket találja el. Tehát szó nincs arról, hogy az oligarchákat lemészároljuk, az oligarchák meg fogják kapni a maguk jussát másik csatornákon. Arról van szó, hogy Magyarországon a kis- és középvállalkozásokat támadja ez a rendelkezés. A kis- és középvállalkozásokat, akik a stabil foglalkoztatást a drámai helyzetben lévő vidéken biztosítják, akik egyébként adóval és közteherrel hozzájárulnak a magyar költségvetés egyensúlyban tartásához.

Azt szeretném tisztelettel kérni, hogy jól gondoljuk meg, ez az intézkedés pontosan elérte-e a hatását. Mi annyit kértünk és most is azt kérjük, hogy ne legyünk bátrabbak a bátraknál. Európában ezt az intézkedéssort néhány olyan ország fontolgatja, amelyről szokták mondani, hogy secko jedno, mit csinál az agrárgazdaságban. A versenytársaink Nyugat-Európában és Kelet-Európában nem vezetik be ezeket az intézkedéseket. A magyar mezőgazdaságnak stabilizálnia kell magát, és azt kellene elérni, hogy az agrárágazatban akkumulálódó jövedelmekből fenntartható munkahelyeket hozzunk létre. Fenntartható munkahelyek lehetnek a magyar mezőgazdaságban, de kétség kívül a hatékonyság, a versenyképesség a döntő, mert ez dönti el, hogy a piacon megmaradunk-e vagy sem. De a profitunkat lehetne feldolgozásra, szekunder és terciér körökben való elhelyezésre fordítani, továbbá lehetne olyan kormányzati programot indítani, amely ezeket az erőforrásokat a bankban tartja és más ágazatokba való befektetésekkel munkahelyeket teremt a faluban. Mi decemberben közreadtunk egy anyagot, hogy hogyan lehetne tíz év alatt stabil, fenntartható százezer munkahelyet teremteni a magyar vidéken, nem választ kaptunk rá, hanem azt mondták, hogy politikai kampányt folytatunk. Őszintén szólva, azóta is gondolkodom, hogy ez mit jelent, de még nem sikerült megfejtennem.

Tisztelt Albizottság! Engedjék meg, bár azt mondták nekem, hogy ne feltétlenül rukkoljak ezzel elő, hogy a nagy számháború helyett elővegyek egy gazdaságot. Két nappal ezelőtt beszéltem a vezetőjével. Nézzük meg, hogy az ő életükben ez mit fog jelenteni! Ez a gazdaság 2500 hektáron gazdálkodik. Hatszáz nagy állategységgel rendelkezik, ebből tejelő tehén 400 darab, 3,9 millió liter tejet állítanak elő, a tulajdonosok száma 140. A földtulajdonosok száma 1100 fő. Tehát 1100 főtől bérlik a földet. Itt egy pillanatra szeretnék megállni és a kormányzati politika figyelmét felhívni arra, hogy ez az intézkedés nyílt támadás a kárpótlásból földtulajdont szerzett emberek ellen. Nyílt támadás, mert nyilvánvalóan abban a pillanatban, amikor kurtítom a támogatásokat, meg kell gondolni, hogy kinek a földjét béreljük. Nem hiszem, hogy célszerű lenne azt az alapelvet feladni húsz év munkája után, hogy a föld hasznát szétosztjuk. Valaki nekem azt mondta, hogy a földbérleti díj nem is közös költség. Ezt sem nagyon értem, de majd egyszer valószínűleg el fogják magyarázni. Én egyet tudok: hogy azok a szövetkezetek, kft.-k és részvénytársaságok, amelyek földet kényszerülnek bérelni, mert nem tudnak

tulajdont szerezni - ezen ne nyissunk vitát, hogy jogosan vagy nem -, azok gyakorlatilag a támogatások 60-80 százalékát földbérleti díjként visszajuttatják a tulajdonosoknak adómentesen, és ezáltal a föld haszna rendkívül nagy felületen terül szét. Továbbmenve 60 főt foglalkoztat ez a vállalat, a foglalkoztatási költségek 200 millió forintot tesznek ki, a kifizetett bérleti díj 75 millió forint, a mérleg szerinti eredménye 3 millió forint. Ezt csak azért mondom, mert állandóan hatalmas profitokról beszélünk. Ha megnézzük, ez a profit, ha ezt annak lehet nevezni, 1 és 3 százalék között van. Megnéztük, hogy az intézkedések hatására körülbelül mire lehet számítani. Nem szeretném önöket ezzel untatni, de elmondom a végeredményt: mínusz 30 millió forint. Ebből pedig az következik, hogy az 1200 hektár fölötti területeknél visszalépéseket kell tenni, az állattenyésztésnél, mint leginkább foglalkoztatást produkáló ágazatban visszalépéseket kell tenni és igenis lesznek munkahely-megszűnések. Lehet vizionálni tízezret, ezret vagy harminc ezret, ebbe nem szeretnék belemenni, egyet tudok: hogy ez az intézkedés megtámadja a magyar mezőgazdaság középhadát. Ez akkor, amikor a világ összeszedi az erőit és koncentrálna a 2020 utáni időszakra, túrhetetlen és tarthatatlan.

Lehet, hogy ez kicsit indulatos, de tekintettel arra, hogy 42 évem van ebben az ágazatban, körülbelül tudom, hogy mit kell ott csinálni, és igenis büszke vagyok arra, hogy veszteséget még életemben nem láttam mérlegben. Kérem tisztelettel, 30 napunk van! Fontolják meg ezt az intézkedést! Egyetlen egy dolgot legalább jól csináljanak meg: az 1200 hektár fölötti, tehát a 150 ezer euró fölötti területeknél, támogatásoknál a munkabéreket és közterheket lehessen jóváírni. A civilizált Nyugat is ezt teszi, ahol ezeket az intézkedéseket bevezetik. Komolyan aggódom és nem szeretnék sikertelen történetekben részt venni, hogy ez az intézkedéssorozat nemhogy hosszú távon nem fogja elérni azt a célt, amelyről a tisztelt urak a felszólalásukban szót ejtettek, hanem sokkal inkább ismételten, 20 év után egy nagyon drámai átalakulási időszak lesz és önként dalolva visszabombázzuk magunkat a versenyképtelenek, az esélytelenek táborába. Köszönöm a figyelmüket.

ELNÖK: Köszönöm, elnök úr a tájékoztatását. Szeretném jelezni, hogy ellenzéki képviselőtársaimmal, Magyar és Harangozó urakkal pontosan azért kezdeményeztük ennek az ellenőrző albizottságnak az összehívását, hogy tudjuk ezeket a dolgokat megbeszélni és bízunk abban, hogy jobb belátásra tér a kormány. Most pedig megadom a szót Asztalos Sándor elnök úrnak, a Mezőgazdasági, Erdészeti, Élelmiszeripari és Vízügyi Dolgozók Szakszervezete elnökének.

Asztalos Sándor hozzászólása

ASZTAL SÁNDOR elnök (Mezőgazdasági, Erdészeti, Élelmiszeripari és Vízügyi Dolgozók Szakszervezete): Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Bizottság! Köszönöm a meghívást. Leegyszerűsíténém a nevünket, mert elég hosszú elmondani. A MÉDOSZ, amit nagyon sokan MEDOSZ néven ismernek, tulajdonképpen az egyedüli szakszervezet a mezőgazdaságban. Az ékezetet azért kapta, mert fuzionáltunk az élelmiszeriparral, látjuk ugyanis, hogy az alaptervekenység és az élelmiszeripar egymástól elválaszthatatlan, azokat külön kezelni vétek.

A MÉDOSZ egyetlen egy párthoz nem köteleződött el, én sem vagyok egyetlen pártnak sem tagja és nem is voltam. Ezt azért kívánom előljáróban leszögezni, hogy egyértelművé váljon, nem pártpolitika mellett vagy pártpolitika ellen, hanem a mezőgazdaságban dolgozók érdekeiben kívánok szólni.

Fazekas miniszter úrhoz, illetve valamennyi parlamenti képviselőhöz intéztünk egy levelet az elmúlt évben a „Földet a gazdáknak!” programmal kapcsolatban. Akkor azt prognosztizáltuk, hogy 10 ezer dolgozó munkahelye szűnhet meg, ha ez a program

megvalósul. Azt kell mondanom, hogy most szomorúbban látjuk ezt a képet. Akkor ugyanis nem gondoltunk arra, hogy a kormányzati cél egy olyan közgazdasági helyzet kialakításával fog megvalósulni, amelyben ellehetetlenül a mezőgazdasági nagyüzemek és ezzel ellehetetlenül az alkalmazottak helyzete is. Az nem vitatott, hogy egy-egy cégtulajdonos vagy cégtulajdonos-csoport sokat veszíthet. De gondolják meg: a munkavállalók tömegei mindent elveszítenek! Márpedig ezek az emberek itt kívánnak dolgozni, a családjuknak jövedelmet biztosítani és nem is akárhogyan. Rendezett munkaügyi kapcsolatok mellett. Mert az nem lehet cél, hogy atipikus foglalkoztatásból, azaz napszámából vagy közmunkából tengődjenek. A közmunka nem rossz dolog, de az nem lehet a vidéki foglalkoztatás célja. Ugyanis vidéken nincs munkalehetőség. A fiatalok nagy része vagy a fővárosban, vagy külföldön keresi a megélhetését és ezt nem kalandvágyból teszi sajnós. Ahhoz, hogy ez a folyamat megváltozzon, olyan vidékpolitikára van szükség, amelyben a döntések hosszú távon kiszámíthatók. Ugyanis az emberek többsége nem négyéves kormányciklusokban gondolkodik, hanem sokkal hosszabb távon szeretné megteremteni a családi egyensúlyt a jövedelmekben.

Nem egészséges gondolkodás az, hogy egy működőképes, adót fizető, foglalkoztató vállalkozást csak azért tegyünk tönkre, mert a kormányzat egy másik tulajdonos csoportot kíván preferálni, előnyben részesíteni.

Már csak azért sem, mert itt is elhangzott, azt, hogy magas szintű termelést folytatnak ezek a vállalkozások, ezt senki nem vitatja. Márpedig azt is tudni kell, hogy egy nagyvállalkozásban egy hajóban ülnek az agrárértelmiségiek, a közgazdászok, a jogászok, a gépészmérnökök, de idesorolhatnám a marketing szakembereket is, és ez a cégvezetés képes egy olyan innovatív gondolkodásra, amelynek hatására a külföldi mezőgazdaságokkal fel tudják venni a versenyt. Ezzel ellentétben 1200 hektár terület megműveléséhez nem szükséges magas szellemi tőke, és nem is képes eltartani azt, és én azt gondolom, hogy ez önmagában is elég károkat fog okozni.

Mi úgy gondoljuk, hogy a vidék jövőjének kulcsa a foglalkoztatás, és nagyon örülök, hogy a foglalkoztatásról mindenki nagyon sokat beszélt, és mindenki nagyon fontosnak tartja, ebben maximálisan egyetértünk. Azonban mi azt javasoljuk, hogy az kapjon támogatást, aki 100 hektárra vetítve 7-8 fő teljes munkaidős munkavállalót foglalkoztat éves szinten, abban a térségben, ahol a földet műveli. Aki erre képtelen, az vagy ne, vagy csak a megfelelés mértékéig legyen támogatott.

Ennek a megoldásnak több előnye van. Egyrészt jól átlátható, ellenőrizhető, és ami nagyon fontos, segíti a foglalkoztatást, és visszaszorítja az illegális foglalkoztatást. Előnye még az is, ami itt elhangzott, és itt vita alakult ki, hogy a mezőgazdaság műszaki fejlesztése óhatatlanul a foglalkoztatáscsökkenéssel járhat. A mi javaslatunk alapján ezt a foglalkoztatáscsökkenést más úton meg kell oldani, ha a támogatásához hozzá kíván jutni egy vállalkozás. 5 millió hektár támogatott területet figyelembe véve 350-400 ezer fő teljes munkaidős dolgozó éves foglalkoztatását lehet elérni, és azt reméljük, hogy a falvakban megjelenhetnek olyan munkalehetőségek, amelyek a leghátrányosabb munkavállalói kört, a vidéki nőket segítik munkához.

Nehéz véleményt mondani a kormány elképzeléséről, mert igazából sok számot sok megközelítésben lehet hallani, de pontosan nem ismert az, hogy a vidékfejlesztéshez átcsoportosított pénzek milyen felosztásban kerülnek, azt kik igényelhetik. Azt sem tudjuk pontosan, hogy az állattenyésztésre, meg ami fel lett sorolva, az integrációra, kertészetre, vetőmag-előállításra, foglalkoztatásra milyen kiegészítő támogatások lesznek, és milyen mértékben, azonban megtaláljuk a közös pontot a foglalkoztatásban.

Lényeges eltérés az, és ezt nagyon fontos kiemelni, hogy míg a kormány elsődleges célként a birtokszerkezet átalakítását tűzi ki a támogatás megvalósításakor,

és másodlagosan várja azt, hogy ezzel nő a foglalkoztatás, addig a MÉDOSZ a foglalkoztatás növelését tekinti a legfontosabbnak, és azt tartja ideálisnak, ha a birtokszerkezet a piacnak megfelelően, a foglalkoztatási szabályok betartása mellett alakul ki.

Arra azonban mindenképpen szeretnénk fölhívni a figyelmet, hogy oka van annak, hogy a kisgazdaságokban lényegileg megszűnt az állattenyésztés. Azért szűnt meg, mert nem jövedelmező. Volt olyan időszak, amikor a sertésállományunk 70 százalékát a nagyüzemekben, 30 százalékát pedig az úgynevezett háztáji gazdaságokban állítottuk elő. Ez a szerkezet teljesen megváltozott. A nagyüzemekben is jórészt csak azért lehet állattenyésztést találnunk, mert a veszteség finanszírozása még mindig kisebb csapás, mint kidobni a genetikát és az enyészetnek hagyni az épületeket, illetve magas szintű tenyésztéssel ezt a tevékenységet eredményessé is lehet tenni. Ez magyarázza, hogy a nagyüzemekben még található állattenyésztés, a kisebb állatállományokat pedig a józan paraszti ész elvén felszámolták a gazdák.

Ezt azért kívántam elmondani, mert hogyha a támogatások a kis állatlétszámú telepek kialakítására fognak irányulni, akkor azt már most lehet tudni, hogy ez az átcsoportosítás kidobott pénzt jelent. Márpedig a vidéknek szüksége van minden egyes jól hasznosított forintra, amely növelheti a foglalkoztatást. Köszönöm szépen, hogy meghallgattak.

ELNÖK: Köszönjük, elnök úr.

Font elnök úr kritikáját figyelembe véve szeretném megkérdezni Jakab Istvánt, aki a Magosz elnöke volt nagyon sokáig, hogy kíván-e hozzászólni. *(Derűtség. - Hozzászólások: Leváltották?)*

Jakab István hozzászólása

JAKAB ISTVÁN (Fidesz), az Országgyűlés alelnöke, a Magosz elnöke: Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Bizottság! Szívem szerint én képviselőként érkeztem a bizottság ülésére, az volt a célom, hogy képviselőként részt vegyek, és nyilván, hogy majd megteremtsek egy másik fórumot, ahol a Magosz is kifejtheti az álláspontját. De azért meg kell jegyezni, mielőtt megfogalmazom az álláspontom, hogy nemcsak a Magosz létezik, van még a MOSZ-on és a szakszervezeteken kívül más magyar agrárérdekképviselő is, és azt gondolom, hogy őket is illetet volna erre a bizottsági ülésre meghívni. Azonban, ha már megkaptam a lehetőséget és a szót, nyilván szeretnék néhány dologra reagálni és a Magosz álláspontját kifejteni.

A mi álláspontunk világos volt és világos ebben a kérdésben, és engedjék meg, hogy egyetlen számot hadd mondjak önöknek. Az előző 7 évben, tehát az előző ciklusban, az uniós pénzügyi ciklusban az egyes tengely, ami a versenyképességi tengely forrásainak 64,8 százalékát a gazdaságok 5 százaléka kapta meg. Önök arról beszéltek és arról beszélnek, hogy mindenki boldoguljon. Szeretnék még egy számot rögzíteni: a termőföld 55 százalékát meghaladóan a kisebb és közepes gazdaságok művelik. Azt gondolom, hogy ha az előző számot megvizsgálják, akkor pontosan érzékelik – és örülök, hogy érzékelik –, pontosan érzékelik... *(Gőgös Zoltán közbeszól.)* Kedves Gőgös államtitkár úr, én hallgattam, míg a többiek beszéltek, megkérem, tegye lehetővé, hogy én is elmondjam, amit szeretnék. Azt gondolom, ennyit illik megadni egymásnak. Tehát azt kell mondjam, hogy ez a megközelítés egy olyan szempont, amelyik egy bizonyos rétegnek ma is biztosítani kívánja a megkülönböztetett forrástöbbletet, a másik része pedig ugyanúgy kell hogy maradjon, ugyanabban a helyzetben, mint amiben korábban volt.

Mi is történik most? Az történik, hogy európai uniós elvek alapján megkapja a lehetőséget valamennyi gazdaság arra, hogy a fejlesztéseit megvalósítsa, és ezáltal egy

kiegyenlítőds történik a vidéken, ugyanis nem látjuk azt, hogy ezeknél a nagy fejlesztéseknél, amit az előbb említettem az egyes tengely kapcsán, mondjuk az állattenyésztés fejlesztésében, mondjuk a növénytermesztés fejlesztésében nagyon nagy létszámban növelték volna a foglalkoztatottságot. Miért is nem? Azért, tisztelt, kedves képviselőtársaim, képviselő urak - és ez ésszerű és normális -, mert a nagyfokú, a magas színvonalú gépesítés bizony, jelentős élőmunka-csökkenéssel jár. A professzionális állattenyésztő telepek megépítése, bizony, élőmunka-csökkenéssel jár, nem élőmunka-növekedéssel, és bizony, azt is figyelembe kell venni, amikor 3-4 falu határát egyben művelik a gépsorok, és az ott élők nem tudják, hogy kik művelik a területet, azon is el kell gondolkodni, hogy mi történik az ott élőkkel, mert ezt meg vidékfejlesztésnek hívják.

Nem véletlen, hogy az Európai Unió elvei a közös agrárpolitika vitája során szóba kerültek, hogy a 150 ezer eurós plafont be kívánják vezetni, vagy megadják a lehetőséget, hogy bevezessék, illetve onnantól kezdve kötelező az 5 százalékos degresszió mindenki számára, ez nem volt véletlen, tehát erről ennyit.

De ha már itt tartunk, és most arról szól a történet, hogy bárki is tönkre akarná tenni a nagygazdaságokat, nem akarja tönkre tenni, de azért engedjenek meg egy nagyon rövid kis emlékeztetőt! Emlékeznek még arra, amikor 2002-ben az éppen megalakult családi gazdaságok esetében a fedezeteknél többletfedezetet írtak alá a megkötött hitelszerződéseknél? Emlékeznek rá, hogy a megkötött hitelszerződéseknél megemelték a kamatokat? Akkor nem láttam a nagy aggodást senkinek az arcán.

Emlékeznek még arra, amikor több mint 60 milliárd forintos hitelelengedés történt, csak a kicsiknek nem voltak hiteleik? Ugye, értjük ezt? Emlékeznek még arra, hogy a fejlesztések hogyan valósultak meg? Emlékeznek még arra, hogy kik építették meg a nagy gabonátárolókat, kik tudták megcsinálni a rekonstrukciókat a nagy fejlesztéseknél? Emlékeznek még arra, hogy a nagy állattenyésztő telepeket kik tudták fejleszteni? Nyilván volt forrás. Ezt nem azért hozom szóba, mert ezt bárki is irigyli tőlük. Sőt! Kell és kell, ezt mondjuk. Azonban azt ne vitassák el, hisz önök is hivatkoztak a versenyre, hogy nyilván ha az Unió és az Egyesült Államok között megtörténik a szabadkereskedelmi szerződés aláírása, ha versenyre kényszerül mindenki Európában is, abban az esetben, bizony, a versenyképesség nagyon fontos lesz. Tehát ezt a hét évet egyformán ki kell használni mindenkinek. Mi csupán annyit kértünk és kérünk és ezt nagyon határozottan, hogy ne zárják ki a kis- és közepes gazdaságok fejlesztésének lehetőségét és ne biztosítsák az abszolút előnyt kizárólagosan a növénytermesztő gazdaságok esetében. Egyébként, ha nem tévedek, talán 200 és 300 között van ezen gazdaságok száma. Kizárólag ezek számára az extraprofitot ne biztosítsák, ez az extraprofit ne csak nekik álljon rendelkezésre, hanem igenis azoknak, akik magas élőmunka-igényű ágazatokkal foglalkoznak, legyen az állattenyésztés, ezek kapják meg a kiemelt támogatást. Ezért küzdöttünk, tisztelt képviselőtársaim és tisztelt érdekképviselők, azért küzdöttünk, hogy az állattartó telepek kapják meg a támogatást. Több mint 180 milliárd többletforrás rendelkezésre áll. Azért küzdöttünk, hogy a kertészet kapja meg a támogatást. A magas élőmunka-igényű ágazatok. Azért küzdöttünk, hogy a vetőmagtermesztők ugyanígy kapják meg a lehetőséget.

A történet erről szól, és azt gondolom, ha érdemi társadalmi vitát akarunk folytatni, és most nem képviselőként, nyilván érdekképviselői vezetőként mondom ezt, akkor a tényekből kell kiindulni. Lehet forintosítani, fel lehet futtatni.

Azt gondolom, hogy nemzethalált nem kell vizionálni. Azt gondolom, meg kell nézni, hogy azok a családok, akik ebből éltek és az életüket tették fel erre és ebből akarnak a későbbiek során is megélni, azok versenyhelyzetbe kerülnek vagy nem. A történet erről szól. Senkitől nem von el a kormány. Azért tett be több mint 180

milliárdos forrást, hogy ezek az egyébként nehéz helyzetben (*Gőgös Zoltán: Hét éve!*) lévő gazdaságok boldoguljanak. A 150, majd 180 milliárd természetesen azt a pluszforrást adja, azt a plusz 15 százalékot még a területalapúba, amivel lehet növelni. Csupán ennyit mindenképpen el kellett mondanom. Nyilván ha lesz még lehetőség, szót kérek, de azt mindenképpen kérem, hogy csak a tények mellett maradjunk és akkor nem lesz gond. Mert pontosan mérlegre téve ki lehet számolni, hogy ki az, aki most jól jár, ki az, aki nem. Élni és élni hagyni, tisztelt képviselőtársaim, ezt az elvet követtük és követjük, ezt kértük és kérjük. Ez nem azt jelenti, hogy az egyik ágazat, az egyik gazdálkodói csoport esetében mindent megadni, ki lehet mutatni pénzügyileg, hogy mekkora többlet van, a másik ágon pedig családok tízezreit hagyni. Még egyszer jelzem: 180 ezer gazdálkodóból most ezen a napon, ha mindent összevetünk, 500-ról beszélünk, ha csak a tisztán növénytermesztő gazdaságokról beszélünk, 250-ről. Még egyszer mondom: 180 ezerből! Köszönöm szépen. (*Gőgös Zoltán közbeszólása.*)

ELNÖK: Köszönjük elnök úr a tájékoztatását. Most megnyitom a képviselői hozzászólások sorát, ahogyan a mezőgazdasági bizottságban szokás, a kormánypárti és ellenzéki képviselőtársaim felváltva kapnának szót kérdésre, vélemények megformálására. Parancsoljanak, képviselőtársaim! (*Harangozó Gábor jelentkezik.*) Harangozó Gábor képviselőtársam, parancsoljon!

Képviselői hozzászólások, vélemények

HARANGOZÓ GÁBOR (MSZP): Én is tisztelettel köszöntöm a megjelent vendégeket, képviselőtársakat, az érdeklődőket a bizottság ülésén. Őszintén szólva kicsit meglep, hogy ellenőrző albizottsági ülésen kell ezt a témát megvitatnunk és nem a Mezőgazdasági bizottság ült össze, hiszen - mint az az eddig elhangzott tájékoztatókból és véleményekből eddig is kiderült - igen nagy horderejű döntésről van szó, amit előzetes egyeztetés nem előzött meg. Bizottsági üléseken többször firtattuk azt, hogy szeretnénk már látni, mi az állam javaslata ebben az ügyben. Szeretnénk látni hatástanulmányokat, számításokat, hogy melyik döntésnek, alternatívának milyen következményei lesznek, hogy erről érdemi vitát lehessen folytatni és úgy szülessen döntés. Most a döntés megszületett és utólag próbálnánk meg körbejárni, hogy ennek mi lesz a következménye. Az a helyzet, hogy a minisztérium oldaláról nem hallottam igazi érveket. Az a helyzet, hogy a Jakab elnök úr által elmondottakkal én nagyrészt egyetértek, csak éppen szerintem az, amiről most beszélünk, nem nagyon van köszönő viszonyban azzal, amiről ő beszél.

Ugyanis az egy teljesen jogos felvetés, hogy a területalapú támogatásokat, ami egy jövedelempótló támogatásként jött létre, ne azoknak adjuk oda, akiknek nem kell jövedelempótló támogatás, hiszen egyébként is hatékonyan és nagy jövedelemmel képesek dolgozni. A jövedelempótló támogatást nyilvánvalóan annak kell odaadni, aki anélkül nem marad életben, azért lett ez a támogatás kitalálva. Nyilván az Unió is azért biztosít olyan opciót, miszerint a területalapú támogatást a kisebb gazdaságoknak lehet átcsoportosítani többféle módon, mert ezek a gazdaságok e támogatás nélkül kevésbé életképesek. Ezért volt egy olyan opció, ha valóban azt tűztük ki célul, hogy a kisebb gazdaságokat hozzuk előnyösebb helyzetbe, hogy át lehessen csoportosítani támogatásokat a kisebb gazdaságok felé. Ezt csinálta Franciaország, 50 hektárig majdnem megduplázta a támogatást a nagyobbak kárára. A mai napig egyetlen választ nem kaptam arra, amikor többször kérdést tettem fel ez ügyben, hogy miért nem választottuk ezt az opciót. Nem tudjuk. Csak azt halljuk, hogy felháborító, hogy a nagygazdaságok, főleg a növénytermesztők mennyi pénzt kapnak, szerintem is egyébként, aki növénytermesztéssel ezer hektárt 3 emberrel meg tud művelni, annak nem kell jövedelempótló támogatást adni. Ezzel egyetértek. De

akkor miért nem úgy csoportosítjuk át a támogatást, hogy a kicsik kapják meg? Erre nincs válasz.

Tehát az az érv, hogy a kicsik lesznek előnyben részesítve, egyszerűen nem igaz. Az államtitkár úr azt mondta, hogy miért a vesztesekről, miért nem a nyertesekről beszélünk. Hol vannak a nyertesek? Az államtitkár úr szerint vidékfejlesztési támogatásból adnak támogatásokat, amiben olyan jól tárgyaltunk, mert ott több pénz van. Hol van több pénz? 1300 milliárd volt az előző hétéves ciklusban, most ebben a ciklusban 1030 milliárd, plusz még ebből az átcsoportosításból valamennyi odamegy, de az még mindig kevesebb lesz, mint az előző ciklusban volt. Tehát ebből jobban nem fognak gazdálkodók kijönni. 186 milliárd nemzeti forrás. Ha ezt elosztom 7 évvel, az 26 és fél, ha 6-tal, akkor 30. A korábbi években is volt ilyen támogatás. 2010-ben a tejtámogatás mennyi volt? 8 forint. Azt önök csökkentették le 2-re, most megemelik 6-ra, ettől aztán olyan nagy kiugró, soha nem látott támogatás nem lesz, ami majd az állattenyésztést hirtelen fel fogja lendíteni. Ezek az érvek egyszerűen nem igazak. Akkor miről szólhat, amiről most beszélünk? Arról, amiről egyébként szőrmentén volt is szó, a birtokstruktúra megváltoztatásáról. Ez annyit jelent, hogy ennek nem nyertesei vannak. Van egy nagyobb birtokkal rendelkező vállalkozói réteg, kis- és középgazdaságok, akiktől a földet egyszerűen el akarja venni az állam. Ezt jogilag nem tudja megtenni, ezért gazdaságilag teremt olyan környezetet, hogy ne érje meg neki gazdálkodni és a föld egy részétől legalább szabaduljanak meg. Mindegy, hogy ez mennyi ember foglalkoztatásának a csökkenésével jár, mert ezt a földet valaki másnak kell megkapnia. Ne legyünk olyan szemérmesek! Ha megnézzük azt, ami az elmúlt 4 évben a földbérletek kapcsán történt, azt látjuk, hogy kis helyi településen élő gazdálkodók kaptak ugyan földeket, de ez elenyésző része annak, amit a helyben fontos fideszes, sokszor önkormányzati képviselők, sokszor csak gazdasági körbe tartozó emberek kaptak. *(Dr. Font Sándor: Ez nem igaz!)*

A Fidesz célja az én meglátásom szerint az, hogy mindenhol, minden körzetben meglegyen neki az a középgazda réteg, aki az adott település életében meghatározó, aki majd eldönti, hogy kiket foglalkoztatnak, aki majd ad a falunak támogatást, hogy őt szeresse a falu, aki majd segíti a Fidesz minél jobb beágyazottságát vidéken. Ezt most is láttuk már, a mostani választások során is kiválóan működött, ahol már ezek a földbérletek a Fidesz szempontjából sikerrel lezajlottak. Úgyhogy én nagyon kíváncsi lennék végre arra, hogy hogyan fogja az segíteni azokat a kisgazdaságokat, akiknek tényleg kéne segítség, hogy életben tudjanak maradni, hogy versenyképesek legyenek. Ha egyszerűen a nagyoktól megvonom a támogatást, ez önmagában szerintem nem fogja őket segíteni.

A másik: ha foglalkoztatást akarunk növelni, teljesen világos - itt két javaslat is elhangzott -, hogy az egyik oldalról, amit az Unió is lehetővé tesz, mondjuk azt, hogy a foglalkoztatási költségeket a területalapú támogatás elvonásából le lehet írni. Mi történik, hogyha ezt az opciót választjuk? Azok, akik ma is sok embert foglalkoztatnak, nem veszítenek támogatást, hiszen mondjuk, a nagyobb tejüzemeknél bőven foglalkoztatnak annyi embert, hogy egy fillér támogatást nem fognak ezzel elveszíteni. Azok, akik szántóföldi növénytermesztéssel foglalkoznak csak, és nagy birtoktesteken, és kevés embert foglalkoztatnak, azok vagy elvesztik a támogatásukat, vagy abban lesznek érdekeltek, hogy foglalkoztassanak embereket. Ezt kéne alátámasztani vidékfejlesztési támogatásokkal, hogy ők ruházzanak be arra, hogy vagy állattenyésztéssel, vagy kertészettel, vagy valamilyen nagyobb munkaerő-igényű mezőgazdasági tevékenységbe fogva foglalkoztassanak embereket. Vagy, ha nincs erre mód, akkor csináljanak melléküzemági tevékenységet, bármilyen üzemet hozzanak létre annak a vállalkozásnak a kereteiben, amelyben embereket

foglalkoztatnak, és igen, ha 100 hektárra foglalkoztatnak 5-7-8 embert, akkor azzal a vidéken foglalkoztatott, legálisan foglalkoztatott emberek száma megháromszorozódik a maihoz képest. Azzal, ha csak tönkreteszem, elveszem a földet azoktól, akik ma legálisan, bejelentett módon gazdálkodnak, azzal semmiképp nem lesz több a foglalkoztatott, maximum kevesebb. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönjük, képviselő úr. Pócs képviselő úr, parancsoljon!

PÓCS JÁNOS (Fidesz): Köszönöm szépen, elnök úr.

Elnök Úr! Tisztelt Képviselőtársaim! Én egy kicsit úgy érzem, hogy szemléletbeli zavar van akár ebben a témában, akár a jelenlegi bizottsági ülésen, mert nem a munkáról, nem a földről, nem a mezőgazdasági termelésről beszélünk, hanem az ablakon bedobott pénzről, a pályázatokról és a támogatásokról. Nem is értem, hogy azok, akik ezt fájlalják, mi lenne, ha bekövetkezne az az idő, amit az államtitkár úr mondott, hogy nem lesz támogatás, akkor itt mindenki tönkremegy? Persze, tudom, hogy vannak, akik csak erre építettek, gondolom, hogy Sallai képviselő úr is majd el fogja mondani a saját gazdaságát, hogy milyen az, amikor valaki gazdaságot csak állami támogatásból, csak pályázati pénzekből épít, addig, amíg a kisüzemek és a családi gazdálkodók pedig mindig is kétkezi munkával építettek, kétkezi munkával érték el azt, amit elértek, nem pedig ablakon bedobott pénzzel.

Az egyeztetéssel kapcsolatban, amit Nagy Tamás úr mondott, én úgy gondolom, hogy voltak egyeztetések. Voltak egyeztetések. Azt sajnálom, kedves Nagy Tamás úr, hogy nem emlékszik arra az időszakra, amikor a különböző egyeztetésekkel kapcsolatban Gyurcsány Ferenc azt mondta, hogy a békát nem kérdezik meg, amikor lecsapolják a tavat. (*Font Sándor: A mocsarat.*) A mocsarat. Akkor ön valahogy nem fenyegetett politikai felelősségre vonással, pedig kellett volna (*Nagy Tamás közbeszól.*), pedig kellett volna.

Azt pedig, tisztelt elnök úr és tisztelt képviselőtársaim, kérem, engedjék meg, hogy kikérjük magunknak, amikor azt mondják, hogy az 1200 hektárhoz nem kell szellemi tőke. A maga módján ezzel a mondattal az 1200 hektár alatti gazdálkodók le vannak „butaparasztozva”. (*Nagy Tamás közbeszól. - Asztalos Sándor: Nem kell kiemelt szellemi tőke.*)

(*Elnöknek:*) Azt lehetne kérni, hogy esetleg a parlamenti formát tartsuk be?

ELNÖK: Rendben. Elnök úr, majd adok a reagálásra lehetőséget.

PÓCS JÁNOS (Fidesz): Bocsánat, elnök úr, de hosszú éveken keresztül tapasztaljuk ezt a szemléletet. A szocialista, liberális kormányok ideje alatt ezt a szemléletet folyamatosan tapasztaltuk, sőt, überelni szeretném, azt tapasztaltuk, hogy kifejezetten utálták a kisgazdaságokat, a családi gazdálkodókat és az őstermelőket, és ezt a gazdasági támogatásuk folyamán folyamatosan érvényesítették is, ellehetetlenítették őket. Horn Gyula mondta maga, hogy a kisgazdaságoknak nincs létjogosultsága, integrálódjanak a nagyüzemek alá, csak azt elfelejtették akkor, az akkori miniszterelnök úr is, hogy senki nem született nagygazdaságba, valamikor mindenki kicsi volt, és a kicsikből lettek a nagyok, csak vigyáztak arra, erősen vigyáztak arra, hogy ne hogy bekövetkezzen, hogy ezekből a kicsikből is nagyok tudjanak lenni.

Harangozó képviselő úr, tudja, van egy olyan mondás, hogy nehéz igazat mondani, ha tudjuk, hogy a helyében hazudnánk. Tudja, az, amit ön elmondott, hogy elveszik a földet, és azt akarják, hogy eladják a földet, és odaadják másnak, pontosan ezt tapasztaltuk akkor, amikor önök voltak kormányon. Én fájó szívvel tapasztaltam,

amikor idős emberekkel, gazdákkal, földtulajdonosokkal, de nemcsak idősekkel beszéltem, és amikor kérdeztem, hogy miért adják bérbe a földet, miért nem művelik, miért adják el a földet, akkor azt mondták, hogy örülnek, hogy megszabadulnak a veszteségtől. És tudják, ezt a helyzetet önök teremtették elő. És addig, amíg külföldön - Ausztriában, Lengyelországban vagy bárhol - földművesekkel találkoztam, ha ott valakinek fölmerült volna a gondolat a fejében, hogy eladja a földet, akkor azt szívlapáttal megkergették volna. Nálunk, az önök kormányzása idején, az önök szemlélete idején ezek az emberek szabadultak a veszteségtől.

És tessék utánanézni, mert ez ellenőrizhető, az elmúlt évtizedek alatt a családi gazdálkodások, a megörökölt vagy megkapott földtulajdonosok kiknek adták el a földet, vagy bérbe kiknek adták át? A nagyüzemeknek. Tehát az, amiről ön beszél, hogy volt egy olyan ellehetetlenítés, hogy vegyünk el a földet, adjuk oda másnak, teremtsünk egy olyan gazdasági helyzetet, ez pontosan az önök idejében létezett. Az önök idejében az őstermelők, a családi vállalkozók, akár a földbérleti lehetőséget, akár a föld tulajdonjogát eladták, és meg kell nézni, hogy kinek adták el. A nagyüzemek vették bérbe, és ők vették meg a földet, vagy azoknak a gazdáik vették meg a földet folyamatosan.

Nagy Tamás úrtól jó lett volna azt hallani, már csak úgy az elmúlt évtizedes tapasztalatai alapján is, hogy visszasírja azt a rendszert, amikor téészek voltak, mert a mezőgazdaságban ezt egyébként sokan visszasírják. Ha ön példákat említett, akkor engedje meg, hogy én is mondjak egy példát. Van egy település, amelyik a téészes időkben 5 ezer hektár művelt, és tudja, mennyi volt akkor a foglalkoztatottak száma? Felírtam: 870 fő. Ma ugyanez a cég, úgy hívják, hogy mezőgazdasági részvénytársaság, különböző leányvállalatokra bontva, 12 ezer hektárt művel, és tudja, mennyi embert foglalkoztatnak? 350 embert.

Én azt szeretném öntől kérni, már csak a szaktekintélye, a múltja, a tapasztalatai miatt is, hogy segítse azt a rendszert, hogy legalább, amikor téészes idők voltak, az az időszak és az a stabil foglalkoztatás, ami akkor volt, az visszajöjjön, mert ezt egyébként a szocialista és a liberális kormányok szétforgácsolták. Most hiába riogatnak azzal, hogy el fogják küldeni az embereket, mert már elküldték, mind elküldték, mind elküldték. Amikor 5 ezer hektárt műveltek, és 870 embert foglalkoztattak, most 12 ezer hektárt művelnek, és 300 embert foglalkoztatnak, mindenkit elküldtek, akit csak lehetett, ők már nem fognak több embert elküldeni.

És tudják, amikor arról beszélünk, hogy a kertészet és a stabil foglalkoztatás, nem volt az soha feltűnő, hogy milyen irreális támogatás volt, mondjuk a kertészet kárára? A kertészeti kultúrát művelő embereknek egy hektár átlagos bekerülési költsége másfél millió forint, és egy hektár legalább 10 embernek ad munkát, folyamatos munkát. Ha már itt folyamatosan saját példákkal hozakodnak néhányan elő, akkor kérem, engedjék meg, hogy én is ezt tegyem.

Valamikor Magyarországon 12-13 ezer hektár dinnyét termeltek. Ez hektáronként 10 embernek adott munkát. Jelenleg 3000 hektár van. Mert tönkretették. Nem gondolják, hogy azoknak, akik ebből az ágazatból élnek, de nem szeretném kiemelni ezt az ágazatot csak azért, mert jobban ismerem, akik a kertészeti kultúrából élnek, kijár egy kis többlétámogatás ahhoz képest, hogy végleg tönkremenjenek? Mert nem mindegy, hogy egy hektár bekerülési költsége másfél millió forint, vagy esetleg néhány százezer forint.

Arra a szemléletbeli különbségre szeretném felhívni a figyelmet, ami önöknek teljesen idegen. Az a szemléletbeli különbség, hogy a belső fogyasztás fellendítése a kezünkben van. A lehetőség itt van előttünk. Csak amit megtermelünk, megesszünk, vagy esetleg még az ipar és a szolgáltatás területén, azt állítsuk elő saját magunknak. Az a szemlélet, amit önök bizonyítottak, tette tönkre a kertészetet, az állattenyésztést,

a jószágtartást. A szemlélet! A szemlélet olyan egyszerű dolog, úgy gondolom, ahogy a családban is működik. Ha a családban van 3 gyerek, akkor sorra kistafírungozzák őket. Ha az első gyereket már kistafírungozták, annak van konyhabútor, szobabútor, ágynemű, az ágazatra visszafordítva már van szárító, nagy kombájn meg nagy traktor, akkor a második és a harmadik gyereket is ki kell stafírungozni. Kivéve, ha a szemléletünk olyan deficitet szenved, hogy csak az első gyerek számít, a másik kettő pedig mostoha gyerek volt és mostoha gyerek is maradna. Úgy gondolom, amiről most beszélünk, a mezőgazdaság komplex felkarolása, segítése arról szól, hogy ne legyenek mostoha gyerekek, ahogy eddig voltak. Köszönöm, elnök úr.

ELNÖK: Köszönjük, képviselő úr! Magyar képviselő úr!

MAGYAR ZOLTÁN (Jobbik): Köszönöm a szót, elnök úr. Köszöntöm a megjelenteket. Azt én sem értem, hogy miért ezen bizottság keretében kell ezzel foglalkoznunk és miért nem tehattük meg ezt előbb. Én is úgy gondolom, hogy ez van olyan fajsúlyos téma, amely bizony megért volna egy bizottsági ülést még a normál parlamenti időszakban is.

Az, hogy a támogatási rendszert át kell alakítani, azt hiszem, a Jobbik egy régi követelése, ezt nem is kell itt hosszasan ecsetelni, hisz olyan brutális aránytalanság van ebben a rendszerben, ami Európában is szinte példátlan és mindenképpen ráért már egy komoly változtatás. Ebben nincs is vita közöttünk, el kell gondolkodni azon, hogy hogyan kell úgy átalakítani ezt a támogatási rendszert, hogy a lehető legtöbb ember profitáljon ebből, a lehető legtöbb gazdálkodó és a lehető legtöbb munkahelyet hozza létre vidéken. Ez teljesen egyértelmű, és ahogy itt az előttem felszólalókat figyeltem, pártállástól függetlenül mindenki a foglalkoztatottságot fontos mérőszámként említette, nagyon helyesen. A problémám azzal van, hogy nem látom, ez a javaslat milyen módon fogja ezt szolgálni. Nem látjuk, hogy milyen módon fog a mindenki által támogatandónak vélt ágazatokba ez visszakerülni, milyen módon fog ez munkahelyekben jelentkezni.

Úgy gondolom, hogy értelmezni sem lehet ezt a vitát anélkül, hogy ne látnánk a másik lábát, hogy az 1200 hektár fölötti gazdaságoknál megspórolt területalapú támogatás milyen módon fog visszakerülni a vidékre. Ezt mindenképpen le kellett volna tenni másik lábként, hogy egyáltalán értelmes vitát tudjunk erről folytatni, hiszen nem nagyon látom, hogy mit kell összehasonlítani mivel, nem tudok így igazán véleményt mondani. Önök könnyebb helyzetben vannak, hiszen azt, hogy a baloldali klientúra minden bizonnyal jobban támogatta az eddigi rendszert és ezt most szeretnék a fideszes haverokhoz átcsoportosítani, értem én, értem, hogy önök között vita van, de nekem jobbikusként, akinek elsősorban a vidéki magyar embereket kell képviselnie, ez így értelmezhetetlen, ha nem látom, hogy a megspórolt pénz mégis hova fog átkerülni.

Nekem is, sajnos, rossz előérzetem van azzal kapcsolatban, ami az állami földek környékén eddig kialakult, sok esetben olyanokhoz kerültek ezek a területek, akik bizony a kormányoldalhoz ezer szálon köthetőek. Félek, hogy ez a támogatási átcsoportosítás ezt a szűk elitet fogja csak segíteni. Egy másik érvet hadd említsek meg, mégpedig talán az Agrárkamarát. A kampányban gyakran egy-egy agrárkamara ülés egy helyi fideszes csoportülésnek felelt meg, és félek, hogy a támogatások elosztásánál is gyakorlatilag ez a szemlélet fog dominálni. Tehát a legnagyobb kritikánk pont az, hogy nem látjuk, ez a módosítás hogyan fogja rászorítani az állattenyésztés, a foglalkoztatottság növelésére ezeket a vállalatokat, gazdaságokat, akik majd később részesülnek ezen többletlehetőségekből. Úgyhogy a két oldal közötti vitát, ahogy említettem, pont ezért nehezen tartom most értelmezhetőnek, szeretném

egy teljes képet kapni, hogy el lehessen dönteni azt, hogy ezen intézkedés valóban mennyi nyereséget fog produkálni. A számokból az már látható, hogy nagyjából kik lesznek a vesztesei, és ne értse félre senki, tényleg nem őket akarom védeni és egyáltalán nem ez a felszólalásom lényege, csak amíg nem látom, hogy a másik oldalon ennek kik lesznek a nyertesei, addig tényleg nehéz állást foglalni.

Másrészt pedig én is megfontolandónak gondolom azt, hogy azokat a társas vállalkozásokat, akik jelentős munkát adnak és jelentős foglalkoztatói egy-egy, gyakran egyébként jó néhány települést ismerünk, ahol szinte csak ők vannak, azért mindenképpen vegyük figyelembe és mindenképpen preferálva legyen az, ha valaki egy adott településen szinte kizárólagos munkaadó. Röviden ezt szerettem volna elmondani és szeretnénk a jövőben elkerülni a hasonló helyzeteket. Arra kérem a kormányt, hogy időben folytassa le az érintettekkel a vitát és ide a bizottság elé is időben kerüljön be, hogy ne kerüljünk olyan helyzetbe, hogy a döntés megszületése után kell szembesülnünk olyan tényekkel, amelyeket a másik fél gyakorlatilag nem ismer vagy nem volt eddig hajlandó meghallgatni. Azt pedig követelem, hogy világos és átlátható módon legyenek ezek a pénzek kiosztva és mindenképpen a vidéki munkahelyeket, a foglalkoztatottságot és az állattenyésztést szolgálják a jövőben.

ELNÖK: Köszönjük, képviselő úr. *(Jelzésre:)* Győrffy képviselő úr következik!

GYŐRFFY BALÁZS (Fidesz): Köszönöm szépen. Üdvözlöm én is az albizottsági ülésen megjelenteket.

Elnök úr, köszönjük, hogy nem helyeztetett el éles szerszámokat a teremben, mert szerintem mindenki felvágta volna az ereit hallgatva ezeket a borzalmas siránkozásokat. De vegyük ennek elejét! Arról beszélünk, hogy ki mit vesz és milyen tragédia éri. Tisztelt hölgyeim és uraim, a magyar agrárágazatot semmilyen forráselvonás nem fenyegeti! A magyar agráriumba nemzeti forrásból pénz érkezik. Ezt szögezzük le! Azt gondolom, ez az alapvetés és itt az armageddonra készülni szerintem meg megalapozott döntés.

Nézzük a foglalkoztatás oldaláról a kérdést, hisz erre sarkította ki mindenki nem véletlenül egyébként. A kormányzattal folytatott egyeztetés alapján két dolog volt, ami zsinórmértékül szolgált. Az egyik, hogy a vidéki foglalkoztatás, a vidék népességmegtartó ereje erősödjön. A második, hogy lehetőség szerint olyan munkaerő-igényes ágazatok kerüljenek támogatásra, amelyek mindezt elősegítik. Nézzük meg már, hogy az a rendszer, amelyet most siratunk a temetésén, milyen állapotot idézett elő! Ha jól emlékszem, a korábbi rendszerben az elmúlt 7 éves időszakban az állatállomány leépülése folyamatos volt. Azt vélelmezni, hogy az eddigi rendszer jó rendszer volt, ami a vidék érdekeit szolgálta, az álságos és önámítás. Szögezzük le, nem szolgálta a magyar vidék érdekeit. Hogy kik a felelősök, hogy az elmúlt időszakban a vidékfejlesztési politika, illetve a különböző operatív programok tárgyalásait ki hajtotta végre, ki okozta ezt az iszonyatos leépülést vidéken, ezen lehet gondolkodni, de talán ez most nem feltétlenül ide tartozik. Azt gondolom, a változtatás szükségességét elvitatni nem lehet. Lehet vitatkozni azon, hogy miért volt az, hogy ebben a 7 éves ciklusban a nagygazdaságok esetében az állatállomány jóformán stagnált, a kis- és közepes gazdaságok esetében pedig tragikusan csökkent. Meg lehet vizsgálni azt is, hogy miért volt az, hogy az állatállomány, messze meghaladóan a forráskoncentrációt a nagygazdaságoknál csapódott le. Ez így rendben volt? *(Gógös Zoltán: Pályáztak!)* Mi volt előbb? Vitatkozhatunk. A tyúk vagy a tojás? *(Gógös Zoltán közbeszólása.)*

Gógös alelnök úr, ez nem az MSZP elnökségi ülése, ahol nyilván jelentkezés nélkül beleszólhat! Kérem az elnök urat, párttársát figyelmeztesse arra... *(Gógös*

Zoltán: Én meg téged arra, hogy ne hazudjál!) Úgy tudom, pillanatnyilag meghívott vendégként van itt jelen és búg itt, mint egy leégett hegesztő... (*Gógös Zoltán: A kamara elnökeként ne hazudozzon!*)

ELNÖK: Gógös képviselő úr, legyen szíves!

GYÓRFFY BALÁZS (Fidesz): ...és így nehéz koncentrálni arra, amit az ember szeretne mondani. Ezt kikérem magamnak! (*Gógös Zoltán kimegy a teremből. - Közbeszólás: Köszönjük, hogy kiment Gógös úr!*) Köszönöm szépen. Elnök úr, legyen kedves biztosítani a felszólaláshoz a körülményeket!

ELNÖK: Parancsoljon, képviselő úr!

GYÓRFFY BALÁZS (Fidesz): De akkor nézzük, hogy mit jelent ez. Ha valóban a nagygazdaságok állatot tartanak, és egyébként való igaz, a volumen ott van, lehet vizsgálni, hogy miért, de hogy ez nem egészséges, hogy kizárólag a nagygazdaságok tartanak állatot, azt gondolom, ebben megállapodhatunk, ez így nincs rendjén. És vajon Európa a nagygazdaságokra épül? Európában csak a nagygazdaságok versenyképesek, a családi gazdaságok, a kis- és közepes gazdaságok nem? Akkor van egy jó hírem: a magyar nagyüzem olyan szinten versenyképes Európában, hogy az valami döbbenetes, ha ezzel a logikával közelítünk.

Tisztelt képviselőtársak, nézzük meg, hogy alakul a közös agrárpolitika teljes költségvetése. A kettes pillérből 15 százalékot átcsoportosítunk az egyes pillérbe, ez 22,2 milliárd, és ezzel a megoldással, amit a kormányzat elfogadott, az egyes pillérből pedig visszamegy 20,72 milliárd forint a kettes pillérbe. De ez egy átcsoportosítás, és ehhez jön még a nemzeti forrás. Nézzük meg, hogy mi történik akkor, ha egy nagygazdaság valóban állattenyésztő. Mi történik akkor, hogyha mondjuk, nagygazdaságként tartja a két hektár/nagy állategységet, amire azt mondják, hogy az eltartóképeség. Nézzük meg, hogy ez az átalakítás hogyan csapódik le náluk, azok alapján a számok alapján, amik most nyilvánvalóvá váltak.

Ha megengedik, számoltunk: 1500 hektárnál 101,7 millió forint SAPS-ot kap az új támogatási struktúrában, míg a mostaniban az elvonást követően, a kompenzációt is figyelembe véve, ami nemzeti forrásból jön, az 101,7-hez képest jóval több, 155,8 millió forintot kap majd összesen, ha tartja a 2 hektár/nagy állategységet. 3000 hektárnál 203,4 millió helyett 259,9 millió, 5000 hektárnál 339 millió helyett 398 millió forint, 10 ezer hektárnál a 678 millió helyett 745 millió forint. Ezek számok, lehet számolni. A matematika nagyon csúnya dolog, ugyanis akármelyik oldalról közelítjük, hogyha betartjuk a szabályokat, ugyanazt az eredményt adja. Fel szeretném hívni a figyelmet, amikor ezt a nagy temetési hangulatot rendezik, hogy miről beszélünk. Az ágazatba óriási pénz érkezik, és óriási lehetőség nyílik, való igaz, nemcsak keveseknek, hanem többeknek.

Röviden, engedjék meg, hogy ezen túl -- szakmai anyagot mélyében vitatni, csak egy-egy felszólalás órákig eltarthatna, hisz a dolog komplexitása ezt lehetővé teszi - Nagy Tamás nyilatkozataira hadd reagáljak! Tisztelt Elnök Úr! Valóban van 100 ezer tulajdonos, de akkor beszéljünk ma arról, hogy ennek a 100 ezer tulajdonosnak a tulajdoni hányada mennyi, mert ebből a 100 ezerből ezer birtokolja körülbelül a 95 százalékát, a maradék meg a többi, tehát a koncentráció a tulajdonosok között itt is meglehetősen jelentős.

Őn azt mondta, hogy ilyen típusú elvonásokat, ilyen secko jedno országok alkalmaznak. Itt szóba került a redisztribúció, és az ilyen secko jedno országokból, az

agrárium szempontjából 4 van ezek szerint Európában: Németország, Franciaország, Lengyelország és Románia; ezek szerintem annyira nem secko jedno országok.

Munkabér-kompenzáció, ez is sokszor szóba került. Lássunk már tisztán! A munkabér-kompenzáció nem teszi lehetővé, hogy különbséget tegyünk növénytermesztő, illetve állattenyésztő ágazatok között. Vizsgáljuk meg! Nekem van egy gazdaságom, 200 ezer eurót kapok, és ugye, 150 ezertől büntet a rendszer. Tehát van 50 ezer euró, ami valamilyen mértékben elvonásra kerül, itt a sávokat meg lehet határozni. Tegyük fel, hogy 100 százalék az elvonás. Nekem van egy cégem, mit fogok csinálni növénytermesztőként? Felveszem a feleségemet a cégbe, és fizetek neki egy évre 50 ezer eurót. Ki tiltja ezt meg? A rendszer lehetővé teszi. Én úgy gondolom, hogy ezzel pont azokat a valóban bejelentett és legális foglalkoztatást tudnánk növelni, csak hogy ez azt jelentené, hogy nem társasági adó megfizetése mellett, hanem különböző közterhek megfizetése mellett veszek ki hasznot a cégből. Ez a cél? Ez az állattenyésztés elősegítése? Szerintem nem. Én azért nem támogattam a munkabér-kompenzációt, mert lehetőséget ad a visszaélésre. Érdeklődtünk Brüsszelnél, tudtam volna támogatni ezt a rendszert abban az esetben, ha mondjuk a mezőgazdasági átlagbér szorozva a foglalkoztatottak számával, ami beszámítható, de sajnos nem lehet, a rendszer nem ad erre lehetőséget.

Asztalos úrnak mondanám, hogy itt köszönjük az ötleteket, hogy munkaerő-alapú támogatás meg ilyesmi, való igaz, ez egy nagyon jó gondolat, csak az Európai Unió ezt nem teszi lehetővé. Tehát kérem, vizsgálja meg ennek a lehetőségét, mielőtt eljön, és itt ezeket elmondja, mert nem létező alternatívákról beszélt, ezekről fölösleges. Azt meg én is hadd kérjem ki magamnak, én felírtam ide magamnak, önt idézem: 1200 hektár műveléséhez nem kell magas szellemi tőke. Asztalos úr, szégyellje magát! Amit ön itt mondott, az a magyar paraszt lehülyézése volt, és az, hogy 1200 hektárhoz nem kell magas szellemi tőke, én nem minősítem önt, mert a saját szavaival minősítette.

Nézzük meg, hogy mi lesz akkor, ha minden így marad. Ön azt mondta, hogy a foglalkoztatásban és a foglalkoztatottak érdekében van így. Ha minden így marad, akkor mi lesz? Vidéken nincs munkalehetőség, ezt is ön mondta. Valóban, ha így marad minden, nem is lesz. Nem is lesz, tehát szükségszerű hozzányúlni ehhez a most meglévő rendszerhez.

Nézzük az állattenyésztést! Ön azt mondta, hogy nem rentábilis. Valóban. Valóban, ilyen támogatási környezetben, ami eddig volt, nem volt rentábilis. A forrásokhoz, a fejlesztési forrásokhoz csak bizonyos birtokméret felett lehetett hozzájutni, ezeket meg kell változtatni. Nyilván teljesen más egy feltőkésített rendszerben állatot tartani, mint egy olyanban, amelyik hozzá sem fér a lehetőségekhez. Az is egy komoly dolog - és most ettől a témától függetlenül mondom -, azt is meg kell vizsgálni, hogy a kis- és közepes gazdaságok Európában miért versenyképesek. Azért, mert képesek integrálódni, és képesek szövetkezni, csak nem mindegy, hogy ki szervezi a szövetkezést, és van-e, aki integrálja őket. Ha valamelyik beszállító vagy valamelyik cég integrálja őket, aki aztán majd a hasznot leveszi róluk, abból soha nem lesz fenntartható dolog, ha saját magukat képesek megszervezni, az igen, az működőképes. Hogy a tévesítés ezt tönkretette Magyarországon, ez is egy dolog, és ez a kommunista-szocialista hatalom történelmi bűne, ezért tart itt egyébként a magyar mezőgazdaság.

Horváth Gábor, bocsánat, Harangozó Gábor - csak a monogramot írtam fel - mondta, hogy hol vannak a nyertesek. Én azt mondom, elnézést, hogy hol vannak a vesztesek, az ágazat egésze nyer ezzel, és azt, hogy ki használja a földet. 600 helyett 6000 használója van az állami földvagyonnak, és én úgy tudom, hogy néhány százaléknyi problémát vetettek felszínre. Akkor mondjuk azt, feltéve, de meg nem

megengedve, hogy van néhány eset, ahol visszaélés történt, akkor még mindig az esetek többségében nem tízszeres, hanem nyolcszoros vagy kilencszeres a földhasználók köre ahhoz képest, ami egyébként az önök kormánya alatt volt.

És még egy dolgot hadd vessek fel! A versenyképességet siratjuk itt. Vannak olyan országok, ahol a területalapú támogatás töredéke a magyarnak, de legalábbis jóval alacsonyabb nála, mégis az európai versenyterben kénytelenek versenyezni. És azt se felejtsük el, nem a komplett, teljes egy hektárra jutó támogatás elvonásáról beszélünk, hisz a zöldítést nem érinti ez a tétel, ami körülbelül az egyharmada, nagyságrendileg egyharmada a terület alapon járó támogatásoknak.

Magyar Zoltán képviselőtársamnak pedig annyit szeretnék mondani, hogy én azt gondolom, hogy ezen matematikai képlet alapján ezt a Jobbik nyugodt szívvel támogathatja, ahogyan eddig is azt fogalmazta meg, hogy a kis-, közepes gazdaságok pártján áll. Én azt hiszem, hogy ez nem ellenük szól, sokkal inkább az ő érdekükben, de úgy – és ez a magam véleménye, de a kamara álláspontja is ez volt egyébként, amikor tárgyaltunk a kormánnyal –, nem az a kérdés, hogy az elvonás mértéke hány százalékos, hanem az a kérdés, hogy az elvont támogatást azon ágazatoktól, ahol munkaerőt foglalkoztatnak, vissza tudjuk-e oda pótolni, hogy ne extraprofitot termeltesünk a kizárólag szántóföldi növénytermesztőkkel. Ha ez 100 százalékban megoldható, én azt gondolom, az állattenyésztés akkor jár a legjobban, hisz annál kevesebbet hagyunk a növénytermesztőknél.

Mi is megfogalmaztuk, és a vidékfejlesztési programról még nem beszéltünk - hisz ez nagyságrendileg 20,72 milliárd forint évente, ez majd ott kerül felhasználásra - , hogy ennek mi lesz a sorsa. Ott is nyilvánvalóan azokat a munkaerő-igényes ágazatokat kell támogatni – mi négyet is nevesítettünk ezekből: állattenyésztés, kertészeti kultúrák, feldolgozás és öntözés. Én tisztelettel kérném a Jobbikot, hogy támogassa ezt az előterjesztést, ezt a döntést. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönjük, képviselő úr. Sallai képviselő úr következik.

SALLAI R. BENEDEK (LMP): Köszönöm szépen, elnök úr. Köszönöm szépen a meghívást, és nagyon örülök egyáltalán a lehetőségnek, hogy valahol van párbeszéd ezekről a témákról, és messzemenőig nem azért jöttem ide, hogy vitázzak, hanem azért, hogy néhány dologgal legalább javítsam ezt az elképzelést.

Szerintem az, hogy degresszív rendszerre van szükség, szerintem ez világos. Szerintem az elmúlt tíz év eseményei erre egyértelműen rámutattak, a mezőgazdasági struktúra rámutatott, de itt két kérdés van, az, hogy milyen áron kell bevezetni ezt a rendszert, tehát milyen kárral kell bevezetni, és mik az áldozatai ennek a rendszernek, illetve az, hogy milyen célt szolgál.

Összességében, nyilvánvalóan egy nagygazdaságot nagyon nehéz összehasonlítani egy másik nagygazdasággal, hiszen teljesen eltérő foglalkoztatási adatokkal más-más szerepet töltenek be vidéken ezek a nagygazdaságok. *(Pócs János távozik az ülésteremből.)*

Teljesen elkötelezett vagyok a Fidesz nemzeti vidékstratégiája és annak megvalósítása mellett. Nekem az a gondom ezzel, hogy ezek az irányok sokszor azt sértik. Tudomásul kell venni, hogy vannak olyan kistelepülések az országban, ahol a legnagyobb foglalkoztató hatást néhány ilyen nagygazdaság tölti be. Teljes mértékben elfogadom, hogy ezeknek egy jó része - és szankcionálandó, amit önök extraprofitnak, vagy nem tudom, minek hívnak - kiemelt foglalkoztató, és ezeknek a védelme szerintem igenis fontos lenne.

Gyórfy képviselő úr mondta, vagy az elnök úr, hogy képesek legyenek szövetkezni. Természetesen ellenzéki politikusként rögtön rákérdezek, hogy a

szövetkezési törvénnyel mi újság van, mert ez egy ideje áll és jó lenne, ha ez egy kormányzati cél, ha ennek is látnánk a hátterét. Ugyanúgy elmondta az államtitkár úr is a 80 százalékos, 20 százalékos arány megteremtését. Azt szeretném elmondani, hogy teljes mértékben támogatandó, elfogadható ez a cél. Csak a jelenlegi szabályozás, a támogatási rendszer és a földforgalmi törvény nem ezt szolgálja. Mindaddig, amíg a földforgalmi törvény polgári jogi alapokon nyugszik és a földszomszédnak lesz elővásárlási joga azokkal szemben, akiknek nincs 100 vagy 200 hektárja, addig mindig az fog tudni növekedni, akinek sok helyen van földje, mert az lesz sok helyen társtulajdonos és az lesz sok helyen szomszéd. Mindaddig, míg ezek maradnak a földforgalmi törvényben, nem tud megvalósulni ez a cél.

Ugyanígy arra szeretném felhívni a figyelmet, amint azt elmondtam, államtitkár úr, hogy az irány alapvetően támogatandó szerintem, de nem szabad úgy tekinteni, mintha ez a degresszív rendszer így, ahogy megfogalmazódik, jó lenne. Ez a rendszer azt mondja, hogy egy öthektáros és egy ezerhektáros gazdaság ugyanannyira versenyképes, ugyanúgy fenn kell tartani az arányt. Ha már arról beszélünk, hogy a kormány be akarja vezetni a degresszív rendszert, akkor csinálja ezt. Elment Pócs úr, aki említette a kertészeti ágazatokat. Vezessük be, 10 hektár alatt legyen a kiemelt támogatás, azoknak, akik a legnagyobb foglalkoztatást csinálják. Utána csináljunk egy 150 hektáros lépcsőt, csináljunk egy 500 hektáros lépcsőt. Kezdjük el degresszíven, ez lenne a cél, hogy valóban helyzetbe hozzuk a kis- és középgazdaságokat. De nem ezt csináljuk! Ezzel a szabályozással azt mondjuk, hogy egy öthektáros meg egy ezerhektáros ugyanannyira versenyképes és ugyanannyira támogatásra méltó. Pedig a százalékos arány és a támogatási arány nem ezt támasztja alá. Itt jövök elő azzal, amit már sokszor elmondtam az elmúlt pár hétben, hogy az üzemméret nem a legfontosabb indikátora egy gazdaságnak.

Nem szeretném újból elmondani, mert már sokan elmondták a foglalkoztatási szempontot, de ha azt kérdezik tőlem, hogy mi a jobb, egy 1300 hektáros gazdaság, ami száz embernek munkát ad, vagy egy ezerhektáros, ami 3 embernek ad munkát, akkor azt felelhetem, hogy ugyanúgy fennmarad az igazságtalan rendszer. Önök többen kiálltak az igazságosság mellett, ami sérti a vidék érdekeit. Megértem, hogy az európai uniós szabályozás más kereteket teremt. De vannak európai példák, ahol a termőföld meghatározott mértéke foglalkoztatási kötelezettséggel jár. A mai napig 1000 hektárig, 65-70 millió forintos támogatásig akár meg lehet csinálni bérmunkával vagy néhány foglalkoztatással. Ha igazságosságot kíván szolgálni a kormány, akkor ezzel is foglalkozni kell, és önmagában nem szabad foglalkozni csak egy részével. A másik pedig a foglalkoztatási arány, Asztalos úr mondta el. Mondott számokat és arányokat. Mi is csináltunk számításokat KSH-adatok alapján. Egyszer volt szerencsém találkozni Nagy úrral és elmondta, hogy a sajtóanyagban azt állították, hogy az összes általuk képviselt gazdaság átlagban 29 hektáronként foglalkoztat egy főt. Kiszámoltuk, hogy ha a KSH-adatokat és a területalapú támogatásokat összevetjük, ha az összes magyar gazdaság 29 hektáronként megvalósítaná a támogatást, ebben az esetben is több mint másfélszereződne a foglalkoztató hatás. Tehát ha csak azt fenntartanánk, amit az érdekképviselő mond, már azzal is meg lehetne növelni 300 ezer fölé a mezőgazdaságban foglalkoztatottak számát és úgy is lehetne elérni eredményt. Tehát az ilyen jellegű foglalkoztatási és hatékonysági szempontok, hogy hány hektáronként tartunk fenn egy munkahelyet, igenis fontosak. Azt mondtam volna, ha egyáltalán lenne tárgyalás és olyan lenne a döntéshozás mechanizmusa, hogy párbeszéd zajlik az érdekképviselők és a kormányzat között, hogy legyen alku. Legyen az, hogy 25 hektáronként, és akkor ők is rá vannak szorítva arra, hogy még magasabb foglalkoztatást valósítsanak meg és cserében tarthassanak meg valamit. Tehát még van bővebb lehetőség.

Megmondom őszintén, többször elmondtam és hangsúlyozom, egyetértek az iránnyal, de ez furcsa nekem, hogy négy év kormányzás után valaki felébred az álmából, azt mondja, hogy heuréka és kitalál egy megoldást, amit pár hónapon belül átver. Egyetértek az iránnyal, de ezt meg kell rágni, meg kell nézni, hogy ha degresszív támogatási rendszert akarok, akkor milyen határonként és milyen mértékenként akarom azt támogatni. Meg kell nézni, hogy a kis- és középgazdaságok, beszélt erről Nagy államtitkár úr is, 1037 hektárig és a nemzeti vidékstratégia milyen arányban van egymással. Ha a kis- és középgazdaságokat akarom erősíteni, akkor a 30-100 hektáros gazdaságokat szeretném erősíteni és azt a támogatási mértéket akarom kiemelni. Azok a jó európai családi gazdaságok, ahol a családi önfoglalkoztatás meg tud valósulni. De mindezt nem tehetem meg úgy, ha egyébként foglalkoztatást sértek. Hangsúlyozom, az irány jó, csak több megfontoltságot és több szempontot kell figyelembe venni.

Ugyanígy egy nagyon érdekes szempont az állattartásnak, mint megváltó erőnek az emlegetése a foglalkoztatásban. Nyilvánvalóan állattartás és állattartás között is rengeteg különbség van. Úgy csinálunk, mintha Magyarországon minden állattartó extenzív állattartásban napi 24 órás személyi háttérrel napi 3 embert foglalkoztatva legeltetne vagy valami ilyesmit tartana fenn. Nem erről van szó! Állattartás és állattartás között örületes különbség van. Van, ahol 300 juhhoz kell 3 ember naponta, és van, ahol 300 marhához egy ember is sok, mert intenzív rendszerbe beállva nem igényel foglalkoztatást. *(Dr. Font Sándor: Így van!)* Nem lehet összehasonlítani az állattartást csak így önmagában, hogy azt majd cél nélkül támogatom. Hanem meg kell határozni azokat a foglalkoztatási módokat, ha vidéki foglalkoztatást akarok elérni, hogy melyik állattartási szempontok azok, amelyek segítik és szolgálják a foglalkoztatást, mert nem mindegyik teszi ezt.

Ugyanígy szintén a Fidesznek ott van az ökológiai gazdálkodásra irányuló stratégiája. Tényleg ellenzékiként azt érzem feladatomnak, hogy javítsam a Fidesz törekvéseit, mert elismerem, hogy neki kell kormányozni. Idén februárban lett talán elfogadva. Jelenleg 130 ezer hektár körül van az ökológiai gazdálkodásban részt vevő területek aránya. Ha azt nézzük meg, hogy az olyan jellegű gazdaságoknál üzemmérettől függetlenül milyen foglalkoztatási mértéket lehet megtartani, ugyanúgy figyelembe lehet venni a degressziónál, ezt esetleg külön kompenzálni lehet. Nekem nem volt arra jogom, hogy napirend-bővítési javaslatot tegyek, de az AK-n ugyanúgy lehetett volna beszélni erről, ha már kormányzati szinten itt vagyunk, hogy lássuk is, hogy mi is zajlik ebben a mértékben.

Nem azt mondom, hogy rossz az, amit a Fidesz csinál, hanem azt mondom, hogy szeretném látni, mi támasztja alá azokat az állításokat, amelyek elhangzanak, hogy ez javítani fogja-e a foglalkoztatást. A miniszter urat azért kerestem meg a múlt héten kérdéssel, hogy lássuk azokat a stratégiai számításokat, amelyek azt mondják, hogy ez növelni fogja a foglalkoztatást. A mi benyomásaink, a mi számításaink szerint a KSH-adatok alapján ez nem igaz. De nem vonom kétségbe, hogy igaz lehet, mert nem feltételezem azt a másik oldalon lévő emberről, hogy hazudik. Én csak azt mondom, hogy akkor lássuk azokat a hatástanulmányokat, számításokat, vitassuk meg azokat, amelyek ezeket a döntéseket előkészítették. Mert ha ezek megalapozottak, ha ez valóban így működik, miért ne lehetne támogatni.

Mindig vissza-visszatér ez, hogy mi volt rossz a megelőző 8 évben, mielőtt elkezdett a Fidesz kormányozni. De kérem, értsék meg, hogy én azt gondolom, sok minden volt rossz és azért kaptak önök ilyen történelmi felhatalmazást a magyar társadalomtól egymás után kétszer kétharmaddal, hogy változtassanak azon. Tehát nem azt kell nézni, hogy mit csináltak ők rosszul, hanem azt, hogy mit javítottak önök az elmúlt 4 évben és mi az, ami még hátra van. Mert nagyon-nagyon sok minden van

hátra, és ha az önök munkáját szeretném segíteni konstruktív ellenzékként, akkor leginkább azokra kell rámutatni, amikben teendők vannak. És az, hogy a degresszív rendszer milyen jellegű, az, hogy a foglalkoztatás hogyan valósul meg, a nagygazdaságoknak azon része, ami magas foglalkoztatással jár, igenis védendő lenne és fontos lenne megtartani, ezek szerintem olyanok, amelyek az önök programjaikban meghatározott célkitűzéseket segítik. Ugyanezeket fogalmazzák meg, amiket mi elmondunk, a földforgalmi törvény preambulumban és a nemzeti vidékstratégiában.

A birtokstruktúráról volt szó. Nagyon-nagyon fontos szempont, hogy ez cél vagy egy eszköz. Nem lehet öncélú az, hogy valamilyen birtokstruktúrát létrehozzunk, hanem a birtokstruktúra annak az eszköze, hogy valamilyen célt tudjon szolgálni. Ha a kormány komolyan gondolja azt, hogy a magasabb vidéki foglalkoztatás, a jobb vidéki életminőség, a helyben maradás a cél és ennek az eszköze a birtokstruktúra, akkor nyilvánvalóan azt kell elősegítenie, hogy a lehető legnagyobb társadalmi igazságossággal a birtokstruktúra a helyi emberek érdekeit szolgálja. Itt figyelembe kell venni nem csupán a foglalkoztatás mértékét, megint azt mondom, hanem azt, hogy milyen a foglalkoztatás jellege. A képviselő úr mondta el, hogy hogyan lehet egy főnek magas jövedelmet tenni. Igen ám csak pont a tsz-ek utód kft.-iben - az az igazság, én ismerek olyan kft.-t, ahol a traktoros is kétszáz nettót hazavisz - a mindenkori minimálbér háromszorosát-négyszeresét megkeresik az emberek, és az ügyvezető sem visz haza duplájánál többet, míg ismerek olyan magángazdákat, akik preferált magánszemélyként, egyéni vállalkozóként több ezer hektáron 2-3 főt foglalkoztatva nagyon magas jövedelmet biztosítanak. És nem biztosítja ezt a társadalmi igazságosságot. Azért fontos ez a kérdés, hogy ... *(Közbeszólás.)* Felszabdalja. Gyakorlatilag minden további nélkül megcsinálja. És ez a leggyengébb láncszeme az egésznek.

ELNÖK: Képviselőtársaim, Sallai képviselő úr a szó!

SALLAI R. BENEDEK (LMP): Köszönöm. Ugyanaz a probléma a szabályozással, hogy nem látjuk a garanciát arra, hogy ha ez nem párosul a Ptk.-nak egy szabályozásával, és nem mondja azt, hogy egy-egy természetes személy ne lehessen több mezőgazdasággal foglalkozó társas vállalkozásban tag, akkor mi a garancia arra, hogy bármilyen jogiszemély-szabdalással nem lehet kikerülni ezt a megoldást. Tehát ugyanerről van szó, hogy hogyan lehet magánszemély, nagyon egyszerűen, azt látjuk most is, hogy ha egy magánszemélynek több mezőgazdasági társas vállalkozásban van érdekeltsége, akkor minden további nélkül ki lehet kerülni az ilyen szabályozásokat, és én attól tartok, hogy ezután is meg lehet ezt tenni. Ha ezt a Ptk.-ban nem szabályozzuk másként, mint ahogyan Nyugat-Európában van erre példa, hogy egy természetes személy hány mezőgazdasági társas vállalkozásban vehet részt, akkor nem fogjuk feltétlenül elérni ezt a célt.

Tehát összességében csak attól szeretném óva inteni a kormányt, esetleg, ha jobban megrágja, jobban átgondolja ezeket a lehetőségeket, hogyha több lehetőséget teremt a szakmai párbeszédre, akkor kérem, fogadja el, hogy nem feltétlenül mindenki ártó szándékkal vagy a sárdobálás szándékával keresi önöket, hanem azzal, hogy esetleg, ha ez az Ellenőrző albizottság ülése, és más színtér nincs arra, hogy megbeszéljük ezeket, akkor itt kell megtennünk, és itt kell tárgyalnunk ezekről. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönjük, képviselő úr. Vantara képviselő úr, kíván-e szólni?

VANTARA GYULA (Fidesz): Elnézést kérek, én az ország olyan vidékéről jöttem, ahol az állattenyésztés, a gabonatermesztés és a kertészet is érintett, ez Békés. Sallai képviselő úrhoz kapcsolódva azért néhány dolgot jó, ha tisztázunk.

A teremben sokan vannak, akik felelősséggel bírnak az asztal meg a székek helyén is abban, hogy a világ mezőgazdasága hogyan húzott el mellettünk, és a miénk miért maradt le. Az utóbbi 20 évben 50 százalékkal növekedett a világ mezőgazdasági termelése, a miénk 10-zel visszaesett; erre szokták mondani, hogy mindig annak vannak a legjobb ötletei, aki ezt valamikor, valahol eltolta. Rágódjunk-e, vagy rágni kell-e a problémát? Nem tudunk rágódni, mert nincs idő. Az állatállomány drasztikusan csökkent, és ezek a lehetőségek, amit most a földalapú támogatással kaptunk, és ebben néhány dologban valóban egyetértünk, de idő az nincs. Lépni kellett, mert arra a határra kerültünk, hogy a keleti külgazdasági nyitásnak az eladható termékek, a mezőgazdasági jellegű termékek eladása ennek fontos része. Tehát úgy gondolom, hogy ezek a lépések, amikről most ezen a délelőttön beszéltünk, azt a célt szolgálják, hogy elinduljunk- ezt elismerte ön is a hozzászólásában - egy vonal mellett, egy vonal mentén, ez főleg a foglalkoztatottság és egyfajta kiegyenlítési dolog. De egy egyen kaptafát - ezt ön is azért időnként elmondta a mondókájában -, elmondta, hogy ilyen nincs, nem lehet ráhúzni. Békésben például a főmunkaidőben dolgozó emberek után a sertéstartók - 50-et, 100-at, 200-at, 500-at évente eladva, otthon, házi körülmények között, némi takarmány előállításával -, ők ebbe a körbe be se férnek, amiről önök most itt délelőtt beszéltek. Viszont nekünk ők nem jelentkeznek szociális segélyért, valamifajta munkára való nevelés, önerőből történő megélhetés a cél.

Ön a földforgalomról beszélt. Valóban szükségesek a még hiányzó intézkedések, de úgy tudom, ősszel ezek - szövetkezés, egyebek - bejönnek, de azt azért tudni kell, hogy Békésben ez az egy százalékot se éri el, tehát ma a gazda nem ad el Békésben földet. Lehet ezt ragozni, meg behúzni a hordót meg a fényképezőgépet, és elmondani, hogy miről van szó, de ez egy elvi probléma. Békésben ma alig-alig van földforgalom. Abban egyébként igaza van, hogy a tulajdonosok hogy vannak, de ez egy következő lépés lesz, amikor a földtörvény kiforogja magát, és két év múlva ismét vissza lehet térni rá.

Úgy gondolom, hogy ezek kiegészítő, de olyan információk, amiket jó tudni, és azt hiszem, Harangozó úr, képviselőtársunk kérdezte, hogy mire fordítódik, vagy Magyar elnök úr, hát, részletesen megtudtuk Győrffy úr hozzászólásából, hogy a 20 milliárd forint mire fordítódik: az állatgyógyászat, az állatjóléti intézkedések és egyebek is benne vannak, magyarul vidékfejlesztés, pont. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönjük, képviselő úr. Font elnök úr, parancsoljon!

FONT SÁNDOR (Fidesz): Köszönöm szépen a szót. Nagyon rövid megjegyzéseket szeretnék csak tenni a felszólalók sorrendjében.

Nagy Tamás elnök úr, mivel szakmai adattal rendelkező hozzászólást nem tett, azt mondta, hogy ezt írásban tette, ezért egy politikai megszólalást tett. Ennek lényege az volt, hogy minél nagyobb körben szeretné a veszélyérzetet felnagyítani, ezért azt állítja - és ehhez aztán csatlakozott utána Harangozó Gábor is a szóhasználatával -, hogy ez az intézkedés a kis- és középvállalkozókat támadja. Ez súlyosan hazug álláspont, ha csak nem az 1000 és 5000 hektárosokat kis- és középvállalkozóknak illeti ma Nagy Tamás. De ezt ne tegyük, hiszen nyilvánvaló, a kormányzat egyértelmű szándéka, megengedve az Európai Unió általi mozgástérben, a mozgástér egyik változatát elfogadja, ő azt mondja, hogy 1050 hektár az egyik pont és 1200 hektár a másik pont, ahonnan elvonások fognak történni az ennél nagyobb üzemmérettel

rendelkező vállalkozásoknál. Ne keltsünk veszélyérzetet a magyarországi kis-, közép- és nagyvállalkozóknál, őket nemhogy nem támadja ez az intézkedés – hogy Nagy Tamás szavaival éljek –, hanem őket erősíti már a földforgalmi törvényen és ezen intézkedésen keresztül is. Egyszerűbben is mondhatnám, nyertesei lesznek ennek az intézkedésorozatnak.

Aztán szélesíti a kört a veszélyérzet kiterjesztésével, amikor azt mondja Nagy Tamás, hogy a támadás a földtulajdonosok ellen irányul, akiktől most egyébként jó pénzért bérlik ezek a nagyüzemek, tőkés nagyüzemek ezen kis tulajdonosoktól a termőföldet. Meg szeretném jegyezni, hogy ezen nagyüzemek, amikor meghallották azt, hogy a földforgalmi törvény benyújtott változata mit is jelent majd a későbbiekben, azonnal elkezdtek dupla árajánlással bombázni ezen földtulajdonosokat, hogy szakítsák meg a még éppen élő földbérleti szerződést, és rögtön kössenek még most 20 évre bérleti szerződést. Mert ők pontosan tudták azon jól művelt agyakkal – amiről egyébként Asztalos Sándor beszélt, a szellemi tőkéről –, igen, ott voltak olyan jogászok, meg hozzáértő emberek, akik elolvasták a földforgalmi törvény benyújtott változatát, hogy hoppá, itt egy új irányvonal fog bekövetkezni, tehát még a törvény életbelépése előtt, azonnal biztosítsuk be legalább 20 évre a földbérleti szerződésen keresztül ezt az óriási, több ezer hektáros birtokstruktúrát.

De kérdezem én, ha nem ők tennék a bérleti ajánlatot, ma pontosan tudjuk, hogy földéhség van Magyarországon, nehogy azt üzenjük ezen földtulajdonosoknak - 1,8 millió olyan földtulajdonos van, aki nem műveli maga, hanem bérbe adja a termőföldjét -, hogy neki veszélybe került a termőföldje megművelhetősége, netán az, hogy majd valaki nem fogja kibérelni tőle ezt a termőföldet. A fenét! Épp a fordítottja van. Ha ezek a nagyüzemek nem csalják lépre ezeket az embereket, és kötik meg gyorsan-gyorsan még 20 évre ezeket a földbérleti szerződéseket, akkor a szabadpiacon a magángazdálkodók tömege ott áll ma sorban azért, hogy földet szerezhessen bérleti formában, legyen ez állattenyésztő, juhtartó és sorolhatnám, akiknek egész komoly gondjuk az – fiatal gazdálkodók, külön kiemelem őket –, a gazdaságok növekedésének legfőbb akadálya, hogy nem jutnak földhöz, sem állami, sem magánpiaci földhöz, akár vásárlási, akár bérleti formában. Tehát nehogy azt gondoljuk, hogy ha ezek a nagyüzemek nem bérlik a későbbiekben ezen gazdáktól, földtulajdonosoktól a termőföldet, akkor parlagon marad ez a termőföld, netán nem lesz, aki kibérelje. Dehogynem lesz! Itt állnak sorban a korábbi jelentkezők, az előbbi réteget meg is említettem.

És amit Nagy Tamás utána megemlít, hogy mi valami maradi dolgot csinálunk, ő úgy fejezte ki, hogy az alkalmazotti munkabérek el nem számolásának a bevezetett szabálya, bezzeg a civilizált nyugat - ezt a szót felírtam -, bezzeg a civilizált nyugatnál ez nem így van. Tehát azt üzeni, hogy mi valami maradi, ósdi, valami keleti olyan dolgot csinálunk, amit egyébként a civilizált nyugat nem is csinálna. Hát, szeretném megemlíteni, hogy pont ez a civilizált nyugat üzente és engedélyezte meg a KAP-reform keretén belül, hogy a minél nagyobb birtoktesttel és üzemmel rendelkező vállalkozásoktól elvegye az általa feleslegesnek ítélt földalapú és egyéb támogatásokat.

Megjegyzem, hogy ebben a civilizált nyugatban megdöbbenve nézik, hogy mi az, hogy ezer, 3 ezer meg 5 ezer hektárral gazdálkodik valaki. Nekem élő példa, amikor 2004 után beléptünk az EU-ba, és Kecskemétre jöttek 2006-ban vagy 2007-ben svéd uniós ellenőrzők a földalapú támogatások folyósításának az ellenőrzésére. Pontosabban az MVH-hoz jöttek, de Kecskemét egy olyan közeli hely volt, ahová könnyen oda tudtak érni - ez is szempont volt -, és rendkívül nagy a gazdálkodók száma - Bács-Kiskun megyéről beszélek -, van nagyüzem is és kis, kézimunkaerő-igényes kertészeti terület is rengeteg.

Azt gondolták, hogy egy napra leszaladnak és minden rendben. Az első nap azzal telt el, hogy el kellett nekik magyarázni, mi az, hogy osztatlan közös tulajdon. Ez egy más téma, mi tudjuk, miről van szó, egyszerűen nem értették, hogy ez micsoda. Akkor még van sok tulajdonos és van egy harmadik, aki igényli az egész támogatást ezen sok-sok tulajdon után? Tehát ez rendkívül bonyolult volt a svéd ellenőröknek. A másnap pedig azzal telt el, hogy megértsék, itt vannak Bács-Kiskun megyében, ami nem nagy, a szántóföldi növénytermesztésben Dél-Bács-Kiskunban és a Duna mellékén, ahol találunk nagyobb üzemi gazdaságokat, hogy mi az, hogy 3000 meg 4000 hektár után nyújtottak be földalapú támogatásra pályázatot. Ezt el nem tudták képzelni, azt gondolták, hogy ilyen nem létezik már Európában. Az európai szabályozás lényege éppen az, hogy ezen nagy üzemgazdasággal rendelkező vállalkozásokat visszaszorítva - ezt ők mondják, nem mi, ne értsék félre - adjunk lehetőséget vidéken az ott élő embereknek a megélhetéshez. Mert van egy nagyon komoly társadalmi probléma. Aki vidéken nem tud megélni, az automatikusan valamelyik városban keres menedéket. Ráadásul az állam szociális ellátó rendszerébe jelentkezik be azonnal. Ezt nem győzi fizetni ma sem Nyugat-Európa, akik megfelelő államháztartással rendelkeznek, sem az utólag csatlakozott országok. Ezért azt mondja, hogy adjunk lehetőséget minél több önfenntartó módon kis üzemi birtokmérettel rendelkezőnek. Ők persze a kisüzemet 1-2-3-4 hektárnak gondolják, a nagyüzem már 50 hektár fölött kezdődik Franciaországban, Németországban és Olaszországban. Az a fogalmi kör, amit itt mi használunk, hogy a kis- és középüzemeket támadja ez a törvény és erre azt gondoljuk, hogy ezek az 1000-1500 hektáros üzemek a kis- és középüzemek, ez súlyos csúsztatás. Az európai átlagos birtokméret 19 hektár egy gazdálkodóra vonatkoztatva, a nyugat-európai átlagos birtokméret az előbb említett nagy agrárországokban, Franciaországban, Németországban, Olaszországban 50 hektár környékén van. Ehhez képest a kormány egy nagyon enyhe lépést tett, mondhatnám, ezzel az első lépéssel elfogadta az EU ajánlását és azt mondta, hogy ezt a változatot el fogjuk fogadni. Tehát nem a civilizált Nyugattal ment szembe, hanem a civilizált Nyugat ajánlatának egyik variációját fogadta el. Tisztázzuk, hogy mi történt itt az elmúlt két hétben, amikor ez a kormányzati döntés megszületett.

Asztalos Sándor elnök úr megszólalását több oldalról kritizálták. Én csak két gondolatot szeretnék kifejteni. Aggódik a foglalkoztatásért. Mi is az előbb említettek miatt. Jó néhány területen kistelepülések környezetét gyakorlatilag felfalták az 1000-5000 hektáros nagyüzemi agrárgazdaságok, ott valóban már csak alkalmazottak lehetnek azok, akik régen esetleg tulajdonosok és önálló gazdálkodók vagy azoknak a gyermekei voltak. Tehát nincs lehetőségük, hogy visszatérjenek az önfoglalkoztatás felé ezen középirtok-, kisbirtokmérettel, hogy egyáltalán a családjukat fenntartsák. Mert ezek a nagyüzemek elfoglalták a földeket.

A másik gondolata, elnök úr, hogy vidéken a leghátrányosabban foglalkoztatott réteget szeretnék megcélozni, és ön a nőket említi meg, hogy őket kellene valahogy a munkába visszavinni. Ez nagyon rendben van. De ön azt mondta, hogy ez azért nem sikerült, mert most ez a kormányzati intézkedés meg fogja akadályozni. Szeretném megkérdezni, hogy milyen munkakörbe ajánlaná ezeket a hölgyeket vidéken. Amikor a nagyüzemi növénytermesztésért és állattenyésztésért aggódik, mondjon nekem olyan munkaterületeket, ahol ezek a viszonylag alacsony iskolai szintű személyek meg tudnának jelenni. Az állattenyésztés különböző területén, ami a foglalkoztatást esetleg növeli? De aki esetleg volt már - és egyetértek Sallai R. Benedekkel -, mondjuk, az Európai Unió valamelyik országában egy komoly mezőgazdasági kiállításon, legyen az a Grüne Woche, Európa legnagyobb mezőgazdasági kiállítása Berlinben és ott megnézték egy modern tehenészetet, az láthatja, hogy ez miként is néz ki. Úgy néz ki,

hogy oda egyetlen egy élőlomunkaerő nem kell, mert a tehenek teljes automatizált rendszerben esznek-isznak, sőt dörzsölő berendezés, sőt játszótér van kialakítva nekik, szó szerint, hogy a stresszhelyzetet csökkentsék, hogy minél jobb tejtermelő képességük legyen és automata beengedő rendszer van a tejfejő állásba. Oda rafinált módon az átlag takarmányhoz képest sokkal jobb ízű takarmányt tettek be, hogy a tehen állandóan be akarjon menni, de a számítógép nem engedi, először kiszámolja, hogy mikor volt benn utoljára tehen és egy megfelelő idő után engedi csak be, addig elküldi a játszótérre és utána beengedi, bemegy és egy teljes automata rendszer fertőtleníti a tőgyet, utána pedig meg is feji. Ide nagyon sok kézi munkaerő nemigen kell, azok a hölgyek sem valószínű, hogy kellenek, akikre esetleg ön gondol foglalkoztatás címén.

A képviselői hozzászólóknál Harangozó Gábor szerintem egy olyan kritikával kezdte, aminek nincs alapja. Ez visszatér Sallai R. Benedeknél is, mégpedig az, hogy nem látják biztosítva, hogy az így felszabaduló forrásokat célirányosan az állattenyésztés, netán a kézimunkaerő-igényes ágazatok felé tereljük. Önök rögtön erre azt mondják, hogy na, ez biztosan nem így lesz, sőt! És jönnek a politikai gonoszok, hogy a Fidesz haveri köre s a többi, s a többi. (*Harangozó Gábor: Tapasztalat!*) Tisztázzuk! Várjuk meg az elosztórendszert, hogy milyen feltételekkel lesznek majd kiírva a vidékfejlesztési pályázatok. Várjuk már meg! Önök majd ott is meg fognak lepődni, mert képzeljék el, kőkeményen a kézimunkaerő-igényes ágazatok, az állattenyésztés felé, a kertészet, a szőlő-, a gyümölcsstermesztés, a hajtatott növények, üvegházi, fóliatermesztés, vetőmagtermesztés felé fognak kiírásra kerülni. Valóban innen ki lesznek szorítva, talán azok, akik önerőből is a gazdálkodásukat tudják folytatni ezen támogatások nélkül.

Persze itt újra előjön a régi lemez, hogy a földbérleti rendszerrel is különféle kormányhoz közelálló nagygazdaságokat, nagygazdákat növeltek meg és látható volt a választásnál is, hogy ezek a gazdák milyen adakozó kedvvel jelentek meg egyes falunapokon és ennek következtében nyert a Fidesz, vont le a logikátlan következtetést Harangozó Gábor. Nézzük a számokat! Először is a kormány csak állami földek felett rendelkezik. Másodszor kezdjük az alapoknál, a közel 800 ezer hektárnál. Ennek a 250 ezer hektárnak írta ki a pályázati feltételeit és juttatta a gazdákhöz azokkal a számadatokkal, amiket Jakab István, Gyórfy Balázs is megemlített. Hogy is van ez? Mennyi termőföldünk van? Körülbelül 5,5 millió használható termőföldünk van. 5,5 millió hektár kontra 250 ezer hektár kiírása. Tényleg ez a 250 ezer hektár borította fel és bolondította meg az egész vidéket és szavazott a Fideszre?! Ez olyan súlyú csúsztatás és aránytalanság, amit egy mezőgazdasági bizottsági tagnak azért illik tudni, hogy nem lehetséges. Még abban a túlzó mértékben sem lehetséges, ahogy elmondja, hogy az állami termőföldek milyen aránytalanul kerültek milyen körökhöz. De önök 4-5 érintettel próbálják bebizonyítani, hogy az a 6000-6500 érintett, akikhez került, azokhoz túlzó mértékben került és ebből a 4-5 esetből általánosítják, hogy akkor mindenki gonosz. Az összes hatezer! Pontosan az 5595 ezek szerint mind gonosz ugyanúgy, mint az 5, akikhez önök szerint túlzó mértékben kerültek állami termőföldek. Tehát ne gondoljuk azt, hogy a Fidesz elmúlt győzelmét a 250 ezer hektár állami termőföld bérlése okozta, miközben tudjuk, hogy van 5,5 millió hektár, amelyek lekötöttek, amelyek magánkézben vannak, és amelyek eldöntötték egyébként, hogy kiknek adják bérbe.

Magyar Zoltán képviselőtársamnál is visszatér az az aggodalom, hogy jó ez, jó ez. Értem egyébként, bajban vannak a Jobbik színeiben, mert aki figyelte az elmúlt négy év jobbikos hozzászólásait, az tudja, nemhogy azt mondták, hogy 300 hektár legyen a szereshető birtokmaximum, hanem ennél sokkal kevesebb. 1200 hektár a művelhető maximum, ennél sokkal kevesebb. Tehát radikálisan a kisüzemek, a kis

családi üzemek alacsony birtokmérete felé próbálták meg a földforgalmi törvényt az összes módosító indítványukkal módosítani. Rendben van, van ilyen irányvonal, ezt megértem, ha most Nyugat-Európában lennék, akkor azt mondanám, hogy tényleg most ez a helyes, de ezt ugrásszerűen nem lehet megtenni. Elmondtuk, hogy ez egy folyamat lesz, folyamat, amit a földforgalmi törvény hatályosan eredményez, szerintem 8-10 év múlva van az első alkalom, amikor kezdjük látni ezt a mozgást, hogy igen, csökken a nagyüzemek száma, növekszik a helybeni magángazdaságok és kisüzemek száma és mérete is. Tehát ez a politikai álláspont szerintem helyes egyébként a Jobbiknál. Csak bajban van, hogy most aggódjon a nagyüzemekért vagy ne, most mi is van. Ezért ő is azt mondja, hogy jó-jó ez a dolog, de nem látjuk, hogy mi fog történni az így felszabaduló bérlőkkel.

És miért nem a nagybizottságon, a Mezőgazdasági bizottság általános ülésén vitatjuk ezt meg? Éppen azért, mert ezek a rendelkezések, amelyekről mondtam egy-két információt, hogy majdan, a pénz újraosztása a pályázati feltételek kiírása még nem következett be. Első alkalommal, ha jól értettem a Miniszterelnökség kommunikációját és az FM kommunikációját, a most az Unióval lezáruló együttműködési szerződés után, várhatóan a kora őszön már megjelenhetnek a pályázatok. Akkor kezdjük el érdemben majd vitatkozni valóban az így felszabaduló pénzek felosztásáról, hogyha netán tényleg nem úgy lesz, ahogy most a kormányzati kommunikáció ígéri.

Nagyon röviden csak, Sallai R. Benedeknek egy kitérő volt, AKG. Ne nyissuk meg a vitát, azt ajánlom, nincs is napirendi ponton, de mindenkinek javasolom, hogy hallgassa vissza a Kossuth Rádió ma reggel 7 óra 30 és 7 óra 45 közötti adását, amikor Nagy István államtitkár úr volt ott, és egész sok oldalról megvilágította, hogy mi is történt, hol vagyunk most, és mit szeretnénk, mit szeretne a kormány tenni, az AKG és a kimaradó egy év pótlásával milyen szándék van ebben. Úgyhogy én azt gondolom, hogy ezt most ne nyissuk meg, javasolom a ma reggeli Kossuth Rádió hanganyagát meghallgatni.

Altalánosságban sokan megemlítették, hogy a vita erről az egész reformálásról nem történt meg, és ez azért így sántít stb., stb. Először is egy mondatom van. Vagyunk itt néhányan, akik már 2006-ban is országgyűlési képviselők voltunk, akkor, amikor Máhr András államtitkár úr, Gögös Zoltán államtitkár úr jelenlétében benyújtották az Uniónak az akkor Magyarországnak járó vidékfejlesztési és területfejlesztési pénzek felosztásának az elképzelését. Ebből lett az, hogy gépeket vettünk 48 százalékban, ezzel iktattuk ki igazából a kézi munkaerőt. Minden gazda a tanyájában majdnem kapott már egy kombájnt, teljes értelmetlenül, mert ilyen erőforrás fölösleges, egyetlen ország nem csinálta. Ez a téma lefutott, ezzel csak azt akarom üzeni Harangozó Gábor alelnök úrnak, hogy egyetlenegy mondattal nem kérdezték meg sem a társadalmat, sem az agrár érintetteket, sem pedig a parlamentet vagy a Mezőgazdasági bizottságot, hogy az akkori benyújtott, az akkori MSZP-kormány által benyújtott, Uniónak benyújtott pénzfelosztási terv vajon jó lesz-e a társadalomnak vagy nem lesz jó. És most, csodák csodájára megkérdezik itt, miután ráadásul egy bizottsági ülés keretében vagyunk, egy albizottsági ülés keretében, hogy miért nem történt meg a vita.

Megjegyzem, hogy ez a vita egyébként megtörtént. Tudom, hogy egy önök által nem kedvelt helyen, ezt úgy hívják, hogy Nemzeti Agrárgazdasági Kamara. Arról persze, ne folytassunk le vitát, hogy a Nemzeti Agrárgazdasági Kamarának miért ilyen lett az összetétele, hogy miért nem vettek részt a MOSZ és egyéb nagyüzemek, erről nem akarok lefolytatni vitát, de a Nemzeti Agrárgazdasági Kamarában ez a vita kőkeményen lefolytatásra került. Ha jól tudom, 8 változatban, az összes variáció tekintetében 8 változatban tett javaslatot, illetve elemzést, számszaki elemzést, amit

önök kritizálnak, hogy nincs számszaki elemzés, mi történt a kisüzemeknél, nagyüzemeknél, állattenyésztőknél, ez nem igaz. 8 változatban tett elemzést a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara és a felkért szakértői csapat, és ez került be a kormányhoz, és a kormány döntött. A folyamat teljesen logikus, így kellett ennek lennie.

Én úgy gondolom, hogy most részben olyan vitát szeretne provokálni az ellenzék, amelyben egy nem létező veszélyt minél nagyobb mértékben a társadalom több szereplőjére át szeretne hárítani, hogy ezzel a veszélyérzet felkeltésével próbáljon ellenhangulatot teremteni a jelenleg működő kormányzatnak. Semmi más érdemi alapját nem látom a meghozott intézkedéssel szembeni vitának. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönjük, elnök úr.

Mivel az asztal körül most már mindannyian szóltak, ezért engedjék meg, hogy levezető elnökként én is néhány gondolatot hadd osszak meg önökkel. Elsősorban is, a hölgyeket leszámítva, az asztal körül talán én vagyok a legfiatalabb, ezért, nehogy félreértsék, senkit sem szeretnék sem kioktatni, sem felhívni valamire, de egy picivel nagyobb higgadtsággal kell, hogy ehhez a kérdéshez álljunk. Az Ellenőrző albizottság ülésének összehívását ellenzéki képviselőtársaimmal kezdeményeztük, és ahogyan elmondtam az elején, azért kezdeményeztük, mert július 18-án a kormány hozott egy döntést a degressziós intézkedésekkel kapcsolatosan. Ez a döntés nem teljesen olyan tartalmú döntés volt, amilyen Lázár János Miniszterelnökséget vezető miniszter úr még miniszterjelölti meghallgatásán a bizottságunknál elmondott, hiszen akkor ellenzéki kérdésekre azt mondta, hogy a kormány gondolkodik azon, és nagy valószínűséggel abba az irányba megy, hogy a degressziónál a bérköltségek jóváírásra kerülhetnek. Mi akkor is azt mondtuk, hogy természetesen ezt abban az esetben kezdeményezzük, és abban esetben szeretnénk, amikor is ez az állattenyésztést és a zöldség-gyümölcsstermesztést érinti, ahol magas foglalkoztatottsági arány van, hiszen azt értelemszerűen mi is tudjuk, látjuk, érezzük, hogy magas gépesítéssel, alacsony foglalkoztatással, nagy profitot elérő, több ezer hektáron gazdálkodó szervezeteknél ez nem kerülhet szóba.

Gyórfy képviselőtársam említette, hogy nem lehet megoldani azt, hogy a növénytermesztést és az állattenyésztést ebből a szempontból szétnyissuk. Ne értse félre, nem kioktatni szeretném önt sem, de azért az elmúlt hónapokban azt láttuk, hogy a kormány jogalkotói megfogalmazásaiban, a jogalkotási szándékokban, ha kell, akkor meg tudják oldani azokat az elvárt elveket, amelyeket ebből a szempontból meg szeretnénk fogalmazni. Értelemszerűen mi, még egyszer mondom, azt szeretnénk, és azt támogatnánk, hogy ezekkel a bizonyos degressziós intézkedésekkel kapcsolatban a bérköltségek jóváírásra kerülhessenek a zöldség-gyümölcsstermesztés, illetőleg az állattenyésztés területén. És azért is kezdeményeztük ennek az albizottságnak az összehívását, hiszen a héten Varga Mihály nemzetgazdasági miniszter úr is azt nyilatkozta, hogy szerinte még nem végleges ez a döntés, és talán van még ebben visszaút, mi ennek okán kezdeményeztük tehát ennek az albizottságnak az összehívását, és ezért hívtuk meg az érdekképviselői szerveket. Azt a kritikát pedig, még egyszer, elfogadva és megértve, amit Font elnök úr mondott, legközelebb jobban oda fogok figyelni arra bizottsági elnökként is, hogy kit fogunk meghívni. Köszönöm szépen.

Most megadnám a szót akkor a reagálásra a kormány és a meghívott előadóink részére. Mivel Nagy István parlamenti államtitkár úrnak kormányülésre kellett sietnie, ezért helyette Feldman Zsolt agrárgazdaságért felelős államtitkár úr. Parancsoljon, államtitkár úr.

Dr. Feldman Zsolt válasza, reagálása

DR. FELDMAN ZSOLT helyettes államtitkár (Földművelésügyi Minisztérium):
Köszönöm szépen. Időközben már korrigáltuk, visszaavanzsáltam helyettes államtitkárrá, és Czerván György államtitkár urat nem kellett sms-ben értesítenem, hogy helyet cseréltünk, de a viccet félretéve engedjék meg, hogy néhány dologra reagáljak.

Egyik oldalon arról szerettem volna önöket kicsit több információval ellátni, hogy a közös agrárpolitika mostani reformja jóval nagyobb lehetőséget nyújtott az egyes nemzeti kormányoknak az agrárpolitika alakításában. Több olyan lehetőség nyílt, amiről korábban nem volt szó. Mindezt azért fontos hangsúlyozni, hiszen valóban egy nagyon komoly hiányossága a közvetlen területalapú támogatási rendszernek az a fapadossága - hadd használjam ezt a kifejezést -, hogy lényegében sem munkaerő, sem pedig bármilyen hozzáadottérték-teremtő előírás nélkül, lényegében területalapon teríti ezt az összeget az országban.

Az új agrárpolitika több differenciálást lehetővé tett számunkra. hogy az említés szintjén mondjam: tudunk célzottan kisgazdaságoknak átalány támogatási lehetőséget biztosítani, tudunk megemelt SAPS-ot fizetni a fiatal gazdáknak, vagy éppen terméshez között támogatásokat tudunk emelt mértékben nyújtani, és egy ilyen opció az a kérdés, amelyről most beszélünk, ez a degresszivitás. Alapvetően, ezt fontos elmondani, hogy a magyar kormányzati döntés olyan értelemben használta ki majdhogynem az ebben rejlő maximális lehetőséget, hogy 150 ezer euró felett teszi lehetővé a rendszer, tehát 150 ezer euró támogatás, SAPS-alaptámogatás felett teszi lehetővé az elvonást. Ez hozzávetőleges becsléssel 1037 hektár, hogyha egy nagyon durva egyenlősítést szeretnék tenni. Így Magyarország - ahogy Nagy államtitkár úr is említette -, 1037 és 1200 hektár között a kötelező 5 százalékot teljesíti, 1200 hektár felett pedig a 100 százalékos alaptámogatás-elvonást választotta, hangsúlyozva - ezt talán Gyórfy Balázs elnök úr említette -, hogy ez a zöldítéssel járó körülbelül 81 eurós hektáronkénti pénzt, vagy a terméshez kötött támogatásokat nem érinti, tehát ezt nem engedi meg az Európai Unió. Ezzel a lehetőséggel tehát így élt a kormányzat, ez a maximum. Ha azt veszem, hogy nagyságrendileg - körülbelüli számot fogok mondani - 350 milliárd forint a területalapú támogatási boríték évente, akkor azt látjuk, hogy ezen az úton nagyságrendileg - említették itt a kollégák ezt a 20,7 milliárd forint átcsoportosítási lehetőséget - ennyit lehet ilyen értelemben a kormányzati agrárpolitikai célok irányába mozdítani.

Említettem a kisgazdaság átalánytámogatást. Ennek az évi 1,35 milliárd eurónyi pénznek körülbelül a 6 százalékát látom, hogy odament. Tehát lehetett a kis- és közepes gazdaságok irányába forrásokatallokálni.

Az, hogy a munkaerő és a munkahely szempontjából hogyan és miképpen lehet optimalizálni a támogatási rendszert, a degresszivitás a szántóföldi növénytermesztés tekintetében egyfajta eszköz. Nem véletlen, hogy a sokak által kétkedve fogadott plusztámogatás, amelyről a kormányzat szintén döntött, és amely célzottan állattartó ágazatok számára kerülhet folyósításra, a valóságban jelenleg konkrét jogcímekre lebontható módon tejtermelőknek, húsmarhatartóknak, sertéstartóknak, vagy éppen juhászoknak többlettámogatás. Ez átlagosan nagyjából a következő évben 33 milliárd forint és az azt követő években is terveink szerint a kormány döntése alapján valahol a 35 milliárd forint éves pluszpénzt jelenti majd. Tehát ez a meglévő, eredetileg tervezett és rendelkezésre álló költségvetési forrásokon túlmutató összeg, amelyet - aki ismeri egy kicsit a magyar agrártámogatás rendszerét, az tudja - alapvetően az átmeneti nemzeti támogatás, vagy éppen különböző állatjóléti támogatások címszóval lehet kifizetni. És miért döntött úgy a kormány, hogy ezt a pénzt ezeken a jogcímenek

hajlandó a költségvetésbe betervezni? Azért, mert meggyőződésünk, hogy ahol állat van, ott munkahely is van. Az, hogy az állattartó ágazatok számára ezen az úton plusz pénz kerül majd kiadásra, biztos, hogy a meglévő munkahelyek védelmét és további munkahelyek teremtését szolgálhatja. Fontos az is, hogy a közvetlen támogatások új rendszerében ezt a lehetőséget is kihasználjuk, hogy ennek az évi 1,35 milliárd eurónak a 15 százalékát célzottan, termeléshez kötötten tudjuk felhasználni. Miért említem ezt? Azért, mert a napokban megszületik az a döntés, hogy azt a pénzt, amely körülbelül 200 millió euró évente, nagyjából 60 milliárd forint hogyan és miképpen lehet ugyanígy a szaktámogatásoktól leválasztva, tehát nem területhasználathoz, hanem termeléshez kötötten rendelkezésre bocsátani az ágazatnak.

Nem akarok előreszaladni, hiszen a végleges döntések most születnek, de tudom biztosítani az itt lévőknek arról, hogy az eddigiekhez képest tízmilliárdos nagyságrendek fognak a magyar állattartás vagy éppen a magyar kertészet számára ezen az ágon biztosításra kerülni. Ez azt jelenti, hogy összességében, ha azt veszem, ahogy korábban elmondtuk, nem kerül ki egyetlen egy forint sem a magyar mezőgazdaság támogatásának a rendszeréből, hanem már most döntés van arról, hogy nemzeti forrásból 180 milliárd forintot beteszünk pluszban. Ha azt veszem, hogy a termeléshez kötött támogatások révén több tízmilliárd forint szintén a munkaigényes ágazatokba fog kerülni - és azt gondolom, hogy államtitkár kollégám majd az EMVA kapcsán néhány további irányt fel fog vázolni -, akkor egyértelmű számomra és remélem, mindannyiunk számára, hogy ezek a források valóban a munkahely-megtartást, vagy a munkahelyek teremtését és a magyar termelés megalapozását fogják szolgálni.

Engedjék meg, hogy azt is elmondjam, abban is biztos vagyok, hogy azok a vállalkozások, akik érintettek ebben a degresszió általi támogatás-átcsoportosításban, különböző mértékben érintettek. Abban az 525 cégben, akit mondani szoktunk, bizony az is benne van, hogy több ezer forint kerül ezen a jogcímen elvonásra és az is benne van, akitől százmillió nagyságrendben kerül átcsoportosításra forrás. Cizelláljuk. Hiszen nagyon megdöbbenve hallottam azokat a nyilatkozatokat, amelyek 35-40 ezer álláshely megszűnéséről vizionáltak. Kedves kollégák, ezeknél a cégeknél az én becslésem szerint összesen 30-35 ezer ember dolgozik. Azt gondolom, azt feltételezni, hogy ezek a cégek 2015-ben egy az egyben eltűnnek a föld színéről és a munkavállalóikat szélnek eresztik, meglehetősen erős túlzás és valóban enyhén szólva politikai átitatottságú.

Fontos az is elmondani, mert beszéltünk erről, hogy mi a helyes, az igazságos támogatási rendszer. Itt több képviselő úr elmondta, hogy Nyugat-Európában milyen modellek vannak, milyen birtokstruktúra működik. Elhangzott itt is, hogy vajon mérlegeltük-e azt a lehetőséget, amelyet szintén szakzsargonban redisztribúciónak hívunk, és amely lényegében az első 30 hektár utáni többlettámogatást teszi lehetővé. Ezzel az eszközzel valóban élnek a franciák, vagy tudomásom szerint Belgiumban a vallonok, akár a románok vagy a bolgárok. Tisztelt hölgyeim és uraim, ez egy mostani forrásátcsoportosításnál, azt gondolom, egy jóval komolyabb mértékű, többszörös forrásátcsoportosítást tett volna lehetővé, vagy okozott volna a magyar mezőgazdaságban, de azt a vitát, amely arról szól, hogy mi az igazi tipikus és ideális kis- és középbirtok, nem ezzel a kérdéssel kívántuk eldönteni. Ha mi azt gondoljuk, hogy a középbirtok valahol - nagyon tág határt fogok mondani - 50-től 500 hektárig terjed, akkor lényegében a magyar mezőgazdaságban erősíteni kívánt, hadd használjam a szociológiából ismert kifejezést, agrár-középosztálynak egy nagyon komoly mankóját húzta volna ki a kormányzati döntéshozatal e támogatási rendszer alkalmazásával. Tehát azt gondolom, hogy ilyen értelemben egy olyan megoldás született, amely lényegében a maga eszközeivel ennek a nagyságrendben húsz

milliárd forintnak az átcsoportosításával ezt a típusú igazságosságot tudja megjeleníteni.

Abban is biztos vagyok, hogy azok a pluszpénzek, amelyek az állattartókhoz fognak érkezni, azokat a félelmeket, aggályokat jelentős mértékben fogják tompítani, amelyek szintén ezeknek a cégeknek a megszűnését és az itt alkalmazott munkavállalók szélnek eresztését vizionálják. Azt is fontos elmondani, az elején szerettem volna, de engedjék, hogy kicsit pontosítva az itt elhangzott állításokat most mondjam el, hogy a magyar állatlétszám több ágazat tekintetében '90-től kezdve egy radikális esésen esett át. Egy újabb hullám volt 2004 után, amikor is a lényegében nem kellő módon felkészült termelői körből egy nagyon jelentős réteg kiesett. Azt tudom önöknek mondani, nézzék meg nyugodtan a KSH számait, hiszen azt összevetőlegesen tudják hasonlítani, hogy az elmúlt időszakban több területen vagy megállítottuk ezt a zuhanást, vagy pedig sikerült apró lépésenként is növekedő pályára állítani. Nézzék meg a tehénlétszámot, nézzék meg akár a juhlétszámot, vagy nézzék meg azt, hogy sikerült megállítani a sertés ágazat radikális zuhanását, amelyet idáig láttunk és remélhetőleg tartós tendenciával tudjuk megfordítani, remélhetőleg az az új kocákra fizetendő 8 és fél milliárd forintos állatjóléti támogatás szintén ezt a trendet fogja erősíteni, amit tervezünk ebből a pénzből megvalósítani. Ami miatt ezt mondom, az az, hogy szemmel láthatóan, ahol tudtunk a támogatási rendszeren differenciálni vagy forrást beállítani, és itt hadd említsem meg még, mondjuk, a kérődző programot, amely szintén hozzájárult akár a húsmarha-, akár a juhágazat fejlődéséhez, ott érdemben sikerült létszámot, termelést növelni és az az elmúlt négy évben megtapasztalt 12 százalékos létszámnövekedés a főfoglalkoztatásúaknál, amelyet látunk, az minden bizonnyal e jelenségek mögött, amelyeket említettem, nagyon keményen ott vannak.

Összességében azt hiszem, hogy valóban nem szerencsés és nem is érdemes ezt a típusú döntést a magyar mezőgazdasági termelés armageddonjaként vizionálni, hiszen az előbb elmondott számok alapján messze nem erről van szó, érdemes helyén kezelni azt a pluszpénzt, amely tetszik vagy nem, de újként érkezik ebbe az ágazatba, és amely pluszpénzként fog remélhetőleg érdemben hozzájárulni a fejlődéshez. Bízom benne, hogy ha mindazokat a lehetőségeket a magunk részéről piaci oldalon, piacszervezési oldalon hozzáteszünk ehhez a rendszerhez, akkor bizony a munkahely-, foglalkoztatás-növekedési előrejelzések, illetve kalkulációk meg fogják állni a helyüket.

Ami zárógondolat még ehhez kapcsolódóan, ez pedig azt jelenti, hogy bizony, a magyar kormányzat a közös agrárpolitika eszközeinél maximálisan élt tehát azzal a lehetőséggel, hogy egyik oldalon a kis- és közepes gazdaságokat erősítse, ha úgy tetszik a második és a harmadik gyerek irányába fordult, ugyanakkor viszont az összes nemzeti eszköztárát is majd hadrendbe állítja azért, hogy a munkahelyek tekintetében pedig azt a fejlődést, amit a mezőgazdaságban elképzelt, meg tudja valósítani. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönjük, államtitkár úr.

Kis Miklós Zsolt államtitkár úr, Miniszterelnökség.

Kis Miklós Zsolt válasza, reagálása

KIS MIKLÓS ZSOLT államtitkár (Miniszterelnökség): Elnök úr, köszönöm szépen a szót, a lehetőséget.

Valóban, ahogy a helyettes államtitkár úr is elmondta, azért itt egy új lehetősége van a tagállamoknak, és így Magyarországnak is a közös agrárpolitika tekintetében, ami nemcsak az elmondottakat támasztja alá, tehát nemcsak az EMGA-

forrásokat illetően, hanem bizony a vidékfejlesztési forrásokat illetően is. Bár hozzáteszem, hogy a mai nap folyamán azért hallottam olyan javaslatokat és véleményeket, amelyeknél valószínűleg az elképzelés jó ugyan, viszont, aki ezeket a javaslatokat megtette, az, feltételezem, hogy nem feltétlenül ismeri az európai uniós jogszabályokat és a közös agrárpolitika mozgásterét. Tehát annak ellenére, hogy vannak javaslatok, azért azt nem szabad figyelmen kívül hagyni, hogy egy közös agrárpolitika mozgásterében vagyunk, és bizony, akár a méretekre, sávokra vonatkozó elképzeléseket is sok esetben az uniós szabályozás határozza meg, és a tagállamok nem tudják figyelembe venni, annak ellenére, hogy a mozgástér az elmúlt időszakhoz képest, ahogy helyettes államtitkár úr is elmondta, valóban nagymértékben nőtt.

Az EMVA-forrásokat illetően a bizottsági ülésen már korábban is elmondtam, amikor bemutatkozhattam, hogy a legfontosabb célkitűzés az, hogy a kis- és közepes vállalkozások - legyenek azok családi gazdaságok, társas vállalkozások, egyéni vállalkozások, magánszemélyek, őstermelők, ilyen szempontból a vállalkozási forma teljesen mindegy, kis- és közepes méretű gazdaságok - erősödjenek, és azok az ágazatok erősödjenek elsősorban, amelyek potenciálisan a foglalkoztatásban komoly eredményt tudnak felmutatni a következő időszakban. Ilyenek: az állattenyésztés, a kertészet, de idesorolom a vetőmagtermelést is, idesorolom az öntözésfejlesztést is, és minden olyan ágazatot, amely kiemelten a foglalkoztatás irányába tud hatni vidéken.

Nyilván, itt is azért megvan a magunk kerete, megvannak azok a prioritások, amelyeken belül ezeket a fejlesztési forrásokat el lehet helyezni. Az már most biztos, hogy a degresszivitás miatti forrás-felszabadulások egy részét egyébként már célzottan az állattenyésztési ágazatba juttatjuk vissza, hiszen, amit helyettes államtitkár úr elmondott, a munkahely-teremtési program nagy része nemzeti forrásból kerül finanszírozásra, ugyanakkor van egy lába, amely a vidékfejlesztési alapokat is illeti, ez pedig a tej-, állattjóléti intézkedések. Azt hiszem, azt senki nem vonhatja kétségbe, hogy - amikor a tejkvóta-kivezetés réme kerül elénk, akkor - a tejágazat többlettámogatása mennyire indokolt. Éppen ezért, ezzel a lehetőséggel élve, a magyar kormány 2007-től is lehetőséget biztosít arra, hogy tej-, állattjóléti támogatást biztosítsunk az ágazatnak. Ami forrás ezen túl felszabadul, azt pedig ugyanúgy, mint az eddigi forrásokat - a következő napokban lesz meg erről a döntés -, azokba az ágazatokba kívánjuk fordítani, amelyeket potenciálisan a foglalkoztatás eszközének tartunk, és akár olyan intézkedések árán is, mint például amit az agrár-környezetgazdálkodás jelent. Ezekről a döntés is hamarosan meg fog születni.

A mai nap tanulsága számomra elsősorban az, hogy bizony, komoly szemléletbeli különbség van a között, hogy ki és melyik szereplő mit tart kis- és közepes, vagy nagy gazdaságnak. Azt hiszem, a kormány eléggé világosan megfogalmazta a birtokpolitikai számait, és ilyen szempontból ez nem feltétlenül egyezik meg az egyes érdekképviseltek elképzeléseivel, ugyanakkor az is tény, hogy ehhez a birtokpolitikai arányhoz még hozzá kell tennem azt az egészségtelen szerkezetet, ami a vidéken eléggé jelentősen érezhető. Amikor elmegyünk vidékre - és miniszter úr, Lázár miniszter úr erről beszélt -, hogy amikor elmegyünk vidékre, és azt tapasztaljuk, hogy a település határát szinte egy-két nagyüzem műveli, és a helyi lakosság nem tud munkát vállalni, azért az egy eléggé egészségtelen állapot foglalkoztatási szempontból és egyéb más szempontból is. Ahhoz, hogy a települések valóban érdemileg fejlődni tudjanak, valóban érdemileg munkát tudjunk biztosítani a vidéki falvakban, ahhoz az kell, hogy a birtokpolitikát és a támogatáspolitikát, illetve a foglalkoztatáspolitikát megváltoztassuk, és összehangoltan alárendeljük annak a célnak, hogy további munkahelyek teremődjenek vidéken.

A fiatalok számára kiemelten fontos az, hogy potenciálisan jövőképet lássanak a mezőgazdaságban. Amikor arról beszélünk, hogy hogyan lehet a fiatalokat a mezőgazdaságba vonni, és sok esetben hallottunk kritikákat az elmúlt négy évben, azért szeretném megjegyezni, hogy amikor a 2007-2013-as költségvetési időszak tervezése volt, pontosan emlékszem arra az időszakra, amikor – akkor még érdekképviselőként – elmondtuk azt, hogy az a forrás, amit az akkori kormányzat a fiatal gazdák támogatására biztosít, az biztosan kevés lesz már az első évben, nemhogy egy hétéves időszakban. És mit hoz az élet? Valóban így is történt. Azért a magyar fiatalokban még igenis megvan a potenciál, megvan a vállalkozó szellem, csak ehhez a forrásokat is biztosítani kellett volna. Nagyon sok átcsoportosítás árán ezt sikerült megtenni, de azért a szemlélet a legfontosabb.

Én úgy gondolom tehát, hogy a következő időszakban erre nekünk kiemelt figyelmet kell fordítani, a fiatal gazdáknak gazdaság-átadási támogatására, egyáltalán arra, hogy a családi vállalkozások tovább tudjanak öröklődni, és a fiatalok tudják ezt tovább folytatni; ezt azt hiszem, nem kell tovább hangsúlyoznom. Erre, hál' istennek, az Európai Unió is kiemelten figyel, és nemcsak a vidékfejlesztési alapokat illetően, hanem a közvetlen támogatásokat illetően is a fiatal gazdák 20-25 százalékos támogatást tudnak majd igénybe venni. A vidékfejlesztési forrásokról én röviden ennyit kívántam elmondani. Azt hiszem, elég világos volt az, hogy a kormánynak milyen elképzelési vannak.

Nyilván, az, hogy közös nevezőre jussunk minden egyes ágazati szereplővel, az szinte lehetetlenség, azért egy számadatot még el szeretnék mondani. Amikor a foglalkoztatottságról beszélünk, akkor azért azt el kell mondani, annak ellenére, hogy a vidékfejlesztési források, amik eddig rendelkezésre álltak, 2010-ig nagymértékben lekötésre kerültek, közel 80 százaléka a forrásoknak lekötésre került, és a 2010-es kormányváltás után elég kevés mozgástere maradt az Orbán-kormánynak. Ennek ellenére 2010-ben a foglalkoztatottak száma 170 ezer fő volt, 2013-ban pedig 193 ezer fő, tehát nőtt a mezőgazdasági foglalkoztatottak száma. *(Gógós Zoltán: Közmunkással.)* Ezt pedig tovább lehet erősíteni azáltal, amivel a kormány most egy új programot indít, mind a munkahelyteremtés tekintetében, mind a támogatások átcsoportosításában és átrendezésében. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönjük, államtitkár úr. Nagy Tamást, a MOSZ elnökét kérdezem.

Nagy Tamás válasza, reagálása

NAGY TAMÁS elnök (Mezőgazdasági Szövetkezők és Termelők Országos Szövetsége): Tisztelt Bizottság! Tisztelt Elnök Úr! Kedves Jelenlévők! Először is szeretném megköszönni még egyszer azt a lehetőséget, hogy ebben a vitában részt vehettünk, az álláspontunkat kifejhettük, és a számonkérhetőség érdekében átadtam a dokumentumokat, hogy bármikor, bárki elővegye, elolvassa, és a fejemre olvassa, hogyha tévedtünk volna.

A hozzászólásokban sokszor megtaláltak. Kedves Font úr, azt tudom mondani, hogy amikor képviselő voltam, Torgyán József mellett edződtem, tehát az ilyeneket, hogy hazudott, meg ilyeneket, hogy felvágom az ereimet, szinte meg se hallom, egész egyszerűen, szinte kedveskedésnek tűnik. Sokkal inkább fontos volt számomra mindaz, amit Feldman úr és Kis Miklós államtitkár úr mondott, hiszen konkrétumokkal lehet vitatkozni, számokról lehet vitatkozni, stratégiákról lehet vitatkozni. Számomra teljesen nyilvánvaló, hogy koncepcionális különbség van köztünk. Én azt gondolom, hogy a kormányzati vízió egy merev átalakítási programot hirdetett meg, amiről mi beszélünk, az egy rugalmas átalakítás, és nagyon-nagyon nagy hiba lenne, ha egy-egy mondatban kötözködnénk, mert az azt jelenti, hogy a

lényegről nem tudunk beszélni, de azért - elment az Agrárkamara elnöke - elmondanám, hogy Németország igenis odasorolandó, valóban, hiszen ők az 5 százalékos csökkentést elkerülve támogatták be a kicsiket, hogy meg tudják adni a teljes támogatást. Tehát ilyen értelemben nem azon az úton járnak, amin mi.

Úgy gondoljuk, hogy amikor aggódunk a családi gazdaságokért, az őstermelőkért, nagyon helyesen tesszük. Az itt élők közül senki nem tudja a fejemre olvasni, hogy valaha ellenük tettünk volna egyetlen kijelentést is. Másodsorban pedig Jakab elnök úr tudja a legjobban, hogy sok-sok éven keresztül, legyen szó bármilyen kormányról, volt érdekegyeztetés miniszteriális szinten havonta, negyedévente. Én még arra is emlékszem, hogy amikor egy szövetkezeti törvény volt, az azóta elhunyt Csurka István meghallgatott bennünket és azt mondta, hogy ezek a következtetések ellenőrzöttek, amiket mondunk és ezért a MIÉP azt nem fogja megszavazni. Pedig aztán nagy barátságban nem voltunk egymással.

Tehát úgy képzeljük, hogy a magyar mezőgazdaságnak van egy potenciális lehetősége, kiegyenlítődték a támogatási lehetőségek a versenytársainkhoz képest, az ebből származó erőforrásokat olyan munkahelyekre és olyan tevékenységekre kell fordítani, ami a faluban tartja a jövedelmet, és ami új munkahelyeket generál a faluban. Ez nem feltétlenül egyébként a termelői mezőgazdaság, hanem lehet, hogy ez a feldolgozóipar, lehet, hogy más körök, és lehet, hogy egész egyszerűen vissza kell nyúlni a '90-es évek előtti segéd-melléküzemág gondolatához. Megtámadtak annak idején, hogy tévesztést akarok, képviselőként annak idején azzal támadtak, hogy kommunizmust akarok, mert azt mondtam, hogy gyárat vesz a nyugati. Akkor nem gyárat vett, hanem földet, albizottság vizsgálja, hogy mi történt akkoriban.

Tehát azt kellene végiggondolni, hogy lehetne megvalósítani a „leben und leben lassen” elvet, ami itt elhangzott, hogy mindazok, akik ma végre húsz év után piaci szereplők, stabilizálódtak, adófizetők, közterheket állnak, ne sérüljenek, vagy ha kell, csekély áldozatot hozzanak és fel tudjunk építeni akár családi vállalkozásban, akár fiatal gazdák vonatkozásában egy új generációt, aki nem elhagyja a vidéket, hanem ott megél, és kihasználja azt a mezőgazdasági potenciált, amellyel ez az ország rendelkezik. Ezek nagyon messzire vezető viták, mert nyilvánvalóan onnan kell valahol kezdeni, hogy a kárpótlás kapcsán milyen struktúra alakult ki. Én ellene voltam a kárpótlásnak Orbán Viktorral egyetemben 1990-ben, ma meg azt mondom, hogy le lehet fordítani azt a szétosztást úgy is, hogy gyakorlatilag valóban a földjövedelem nagy területen terül szét. Akkortájt a mezőgazdasági üzemeknek nem földvásárlásra, hanem technológiai fejlesztésre volt lehetőségük. De könyörgöm tisztelettel, három nap van, azt hiszem, a levél elküldéséig. Nem lett volna jobb ezeket a stratégiai kérdéseket érdemben, akár egy zárt teremben megvitatni, hogy valóban ne az legyen a vád, hogy hisztériát keltünk, hanem az legyen a közös állítás, hogy Magyarország az uniós szabályoknak megfelelően döntött, így döntött, ezt üzeni a kicsiknek, az őstermelőknek, azoknak, akik 110 ezren vannak, a magántulajdonukat működtetik a faluban, maguknak teremtettek munkahelyet és fehér gazdasági szereplők.

Egyetlen szót sem hallottam arról, hogy ezekért az emberekért valaki aggódna. Pedig aggódni kellene értük. Azt szokták mondani, hogy polgári életet a vidéknek. Ezek az emberek azt teszik. Elmennek, felelősséget vállalnak, a vagyoniukat kockáztatják és állítom, tisztelt államtitkár úr, hogy igenis veszélyben van részben a vagyoniuk. Állítom, nem tudom megmondani, hogy mennyi munkahely fog eltűnni, de el fog tűnni. És azt állítom, hogy az 525 gazdaságból, játszunk ezzel a keretszámmal, 5-8 százalék az, aki úgymond oligarcha. Jól tudjuk, hogy ezek egyébként a privatizált állami gazdaságok, bombabiztos szerződésekkel. Kár ezzel előjönni, mert 50 éves szerződést nem én kötöttem és nem én kértem 30-40 százalékos földbérleti díjat a

piaci értékhez képest. Ezeket majd valahol máshol ki fogják elégíteni. Kérdés az, hogy a maradandó négyszáz-valahányban valóban mi fog történni. Őszintén mondom, örülnék annak, ha önnek lenne igaza. Én egy idősödő ember vagyok, ön egy fiatal ember, az ön életéről beszélünk, nem az enyémről. Szeretném, ha sikeresek lennének, de azt gondolom, hogy igenis, amint Benedek elmondta, itt nagyon sok kérdést lehetne finomítani, ahol valójában a kecske és a káposzta sztori is összejönne.

Nyílt hadüzenetnek tekintik az üzemeink. Egy 1200 hektáros gazdaság hívott fel és ebből egyébként látszik, hogy vannak itt zavarok. Állattenyésztéssel foglalkozik és kérdezi, hogy őt akkor ez most hogy fogja érinteni. Alig lehetett lenyugtatni. Én is megnéztem a támogatási területeket. Azt gondolom, hogy mínuszban vagyunk. Egyébként ez a mínusz onnan indul, hogy az Európai Unióból származó bevételeink eleve mínuszban vannak. Azt gondolom, valójában ez egy elterelő hadművelet is kicsit, hogy ne arról beszéljünk, hogy miért kevesebb a lóvé, hanem arról, hogy ki kapja.

Tehát tisztelettel kérem még egyszer, ha lehet, fontolják meg azt, amit mondtunk, ne tekintsék ellenségeskedésnek, nem folytatunk pártpolitikai kampányt, egész egyszerűen nyugalmat, konszolidált állapotokat akarunk a vidéken.

Felvetődött, hogy mit lehet a nőekkel tenni. Drága Font úr, ahol dolgoztam, 5000 ember volt. Abból 3700 nő volt. Gyakorlatilag a 90 százalékának alig volt nyolc elemije. Elmondom szívesen a koncepciómat, hogy miként lehetne ezeket az embereket megszólítani. Legyen szíves nézze meg, hogy '90-hez képest az agrár értelmiségiek száma mennyi ma a mezőgazdaságban. Töredéke! Akkor százezer diplomás dolgozott. Ma nincs erről szó. Ha az aranykalászos tanfolyamokat is figyelembe vesszük, gyakorlatilag 30 százalék a szellemi muníció, ami annak idején volt. Nem hiszem, hogy ez helyes. Ha komolyan veszem a miniszterelnök úr szavait, márpedig komolyan veszem, hogy ezt a lemaradásunkat, ami a termelékenységben, a potenciánk kihasználásában jelenleg megvan, be akarjuk hozni, akkor ezeket a kérdéseket nem támadásnak kell venni, hanem segítő szándéknak, ha másért nem, azért, mert a saját életünkről van szó. Minket érint. Mi fogjuk kifizetni ezt a számlát. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönjük, elnök úr. Asztalos Sándor MÉDOSZ-elnököt kérdezem, hogy kíván-e reagálni. *(Asztalos Sándor: Igen, természetesen!)* Parancsoljon!

Asztalos Sándor válasza, reagálása

ASZTALOS SÁNDOR elnök (Mezőgazdasági, Erdészeti, Élelmiszeripari és Vízügyi Dolgozók Szakszervezete): Természetesen kívánok reagálni. Köszönöm Nagy Tamás úrnak, hogy a védelmemre kelt. Ritkán van az, amikor a munkaadói és a munkavállalói oldal próbálja segíteni egymást, de azért előfordul néha.

A szakszervezetnek nem azzal van gondja, hogy milyen a birtokméret, hanem a foglalkoztatással. Tehát nekünk teljesen mindegy, hogy a munkavállalót egy nagyvállalkozás, vagy egy családi gazda foglalkoztatja, de az legyen teljes munkaidőben és legyen rendezett munkaügyi kapcsolatok mellett. Nekünk ez a legfontosabb, amit el szeretnénk érni.

Azt sem szeretem egyébként, hogy kisarkítják a gondolataimat, mert az, hogy az 1200 hektárhoz nem kell magas szintű szellemi tevékenység, véletlen sem azt jelenti, hogy valakit lebutaparasztoltam volna. Már csak annál inkább sem, mert én magam is vidéken élek és tisztelem, becsülöm a paraszt embereket. Tehát még a gondolat sem jutott volna eszembe. De azért, hogy megnyugtassak mindenkit, kijavítom arra, hogy nem feltétlenül szükséges magas szellemi tevékenység.

A létszámmal kapcsolatban szeretném felhívni a képviselő urak figyelmét valamire. Érdekes az, hogy egyetlen egy támogatásunk nincs, ami a létszám megtartásához kötődne. Mindig egy másodlagos úton próbáljuk azt mondani, hogy ennek is az lesz a hatása, annak is az lesz a hatása. Mi, munkavállalók azt tapasztaljuk, hogy ha egy munkáltatót valamilyen nehézség ér, valamilyen költségvetési problémája van, vagy megszorítás éri, akkor az elsődleges a létszámcsökkentés és a munkabér visszaszorítása. Azt látjuk, hogy ezek a munkavállalók per pillanat most nincsenek megvédve. Ha azokban a nagyüzemekben, ahol most dolgoznak megszorítások történnek, szinte biztos, hogy az első lépés az, hogy a dolgozókon csattan az ostor. Nem látjuk a védelmet, nem látjuk, hogy ezeket az embereket, ha netán onnan kikerülnek, ki az, aki foglalkoztatni fogja. Azért tettük a javaslatot arra, hogy igenis mi ezt a 7-8 főt szeretnénk látni száz hektáron. Nem vagyunk megelegedve. Nehogy valaki azt gondolja, hogy a mostani helyzettel meg vagyunk elégedve. Nem vagyunk, mert ha meglennénk elégedve, azt mondanánk, hogy 2-3 fő százhektáronként, amit egyébként az előbb elhangzottak alapján produkál most egy átlag nagyüzem. Ennél sokkal több foglalkoztatás kell, mert a vidék megélhetéséhez arra van szükség, hogy ott maradjanak az emberek és ne csak ott maradjanak, hanem a megtermelt termékeket meg is tudják vásárolni. Tehát normális bérezésre van szüksége a dolgozónak.

Örültem annak, hogy szóba került, hogy munkahelyteremtő támogatásokban is gondolkodik a kormány. Én szeretném felajánlani, hogy ezeknek a kidolgozásánál mi, a szakszervezet szívesen részt vesz benne. Köszönöm szépen a meghallgatást.

ELNÖK: Köszönjük, elnök úr. Jakab István, Magosz-elnök úr, parancsoljon!

Jakab István reagálása

JAKAB ISTVÁN (Fidesz), az Országgyűlés alelnöke, a Magosz elnöke: Köszönöm a szót, elnök úr, nagyon röviden.

Egyetértve azzal, amit Nagy Tamás úr mondott, hogy koncepcionális különbség van közöttünk. Igen, elnök úr, koncepcionális különbség van abban a tekintetben, hogy a mi álláspontunk szerint nemcsak a 45 százaléknak van joga versenyképesen gazdálkodni, hanem a másik 55 százaléknak is, tehát egyfajta kiegyenlítődesnek meg kell, hogy történjen. Ez az egyik, ami a koncepcionális különbség.

A másik: megítélésünk szerint Magyarországon, a jelenlegi üzemi struktúrát, ha figyelembe vesszük, akkor még egyszer megismétlem, mindössze 250 olyan üzemről van szó, a 180 ezerhez viszonyítva, amelyik gyakorlatilag ebbe a kategóriába belekerül, mert amelyik üzem állattenyésztéssel foglalkozik, ott abban az esetben a teljes kompenzáció adottá válik. Sőt, úgy válik adottá a teljes kompenzáció, hogy nyilván, ott az állattenyésztés többlettámogatása és az egyéb fejlesztési források tekintetében még kedvezőbb pozícióba kerülnek, ezt Gyórfy Balázs elnök úr elmondta részletesen, adatokkal alátámasztva.

A harmadik, amiről szeretnék szólni, hogy az Európai Unióban ki, melyik ország, milyen támogatást választ. Igen, Németország a redisztribúciót választotta, 84 hektárnál fordul, ott már negatívba a támogatás, ha jók a számaim. Ha ez igaz, azt gondolom, akkor lenne igazán nagyon durva támadás és kirohanás a kormány ellen, vagy ellenünk, hogy milyen alapon teszünk erre javaslatot. Nem tettünk erre javaslatot, az az álláspontunk, hogy a méret nagyságból eredő hatékonysági előnyöket azok a nagygazdaságok, akiket érint ez az intézkedés, ezt ki tudják használni, bőven ki tudják használni, ugyanakkor ott, ahol a foglalkoztatást növelni lehet és kell, a kompenzációt teljes mértékben biztosítják.

Nemcsak a nagyobb gazdaságoknak, a kis- és közepes gazdaságoknak is szükségük van a versenyre való felkészülésre, szükségük van arra, hogy ez alatt az EU-s költségvetési időszak alatt még a gazdaságaikat korszerűsítsék, összerakják. Én még egyszer aláhúzom, konkrét számokkal is nagyon szívesen leülhetünk vitatkozni, hogy hányszor cseréltek gépsorokat ezek a nagy gazdaságok. Még egyszer mondom, örülök neki, örülök, mert ők versenyképesek. Én csak azt kérem, és azt várom el, ahhoz, hogy a többit is versenyképesé tudjuk tenni, ahhoz azért egy nagyobb megértést és egy pozitív hozzáállást kérünk. Ezt kérem figyelembe venni.

Utolsó megjegyzésként az egyeztetéshez, hogy anno, amikor az európai unió társulási szerződést megelőzően az akkori minisztériumban, a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztériumban összeültek az egyeztetésre, az egyik újságíró megkérdezte, hogy a Magosz elnöke miért nincs itt, és az akkori miniszter válasza az volt: nem hívtuk, mert nem ért velünk egyet. A Népszabadságban olvasható, elő lehet keresni azt a számot, amelyikben ez megjelent.

Kérem tisztelettel, én úgy gondolom, hogy az egyeztetések tekintetében a válaszok elhangzottak, az meg, hogy miért vetettük ezt fel a küldöttgyűlésünkön, úgy gondolom, minden szervezetnek nemcsak joga, kötelessége is a tagsága érdekében, a kiegyensúlyozott, erős agrárgazdaság megteremtése érdekében a javaslatait megtenni. Azt gondolom, hogy egy 4 éves országos küldöttgyűlés tekintetében, akkor, mint elnöknek, ez nekem nem lehetőségem volt, hanem kötelességem. Köszönöm szépen.

Az ülés bezárása

ELNÖK: Köszönjük, elnök úr. Kérdezem az idő előrehaladott állapotára tekintettel képviselőtársaimat, van-e még valakiben hozzászólási szándék, letörhetetlen hozzászólási szándék? *(Nincs jelentkező.)* Amennyiben nincs, akkor megköszönve meghívott előadóinknak a beszámolójukat, napirendi pontunkat lezárom.

A második napirendi pont az egyebek, úgy látom, nincs ilyen. Köszönöm szépen, hogy megjelentek.

(Az ülés befejezésének időpontja: 12 óra 46 perc)

Dr. Legény Zsolt
az albizottság elnöke

Jegyzőkönyvvezetők: Bihariné Zsebők Erika és dr. Lestár Éva